

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
 Inzeratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
 Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455.
 Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
 Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru št. 100.
 Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta št. 42.
 Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baumgartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

Ponedeljska izdaja „Jutra“ izhaja vsak ponedeljek zjutraj. — Naročila se posebej in velja po pošti prejemanja Din 4.-, po raznašalcih dostavljena Din 5.- mesečno.
 Uredništvo:
 Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
 Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
 Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
 Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

SPRAVA VTIKANA S HITLERJEM

Zaključitev konkordata med Vatikanom in Nemčijo — Hitler proglašuje konkordat kot jamstvo, da se bodo katoličani priključili narodno socialističnemu pokretu

Rim, 9. julija. d. Konkordat med Vatikanom in nemško državo je bil snoči ob 18. v stanovanju kardinala državnega tajnika Pacellija parafiran. Za Vatikan ga je podpisal kardinal državni tajnik Pacelli, za nemško državo pa podkancelar Papan, ki je že snoči odpotoval iz Rima, kamor se bo vrnil šele po dveh ali treh tednih. Besedilo konkordata bo objavljeno po končnoveljavnem potpisu. Državni kancelar Hitler je poslal Papanu ob tej priložnosti brzojavko, v kateri mu čestita k uspešni zaključitvi konkordata.

Podkancelar Papan je izjavil o zaključitvi konkordata zastopnikom tiska: Zaključitev te pogodbe je velikega zgodovinskega pomena, ker je nemška država prvič po svoji ustanovitvi uredila svoje pravne odnose do Sv. stolice, kar je bilo doslej pridržano posameznim nemškim deželam. Prav tako je pomemb-

no, da si obe vrhovni avtoriteti, namreč cerkve in države, jamčita in določata medsebojno v tej pogodbi od Boga jima postavljeni področji vpliva, da bi tako v večji harmoniji služili duševni, kulturni in državni blaginji. Določitev jasno odrejene pristojnosti bo v bodoče onemogočala vsak spor med državo in cerkvi. Podkancelar Papan je izrazil ob koncu svoje prepričanje, da bo sklenjeni konkordat koristil tako duhovni misiji cerkve, kakor notranjemu miru nemškega naroda in razvoju njegove nove države.

Berlin, 9. julija. d. Istočasno z zaključitvijo konkordata je državni kancelar Hitler izdal naslednjo odredbo:

Z zaključitvijo konkordata med Sv. stolico in nemško državo se zdi podano jamstvo, da se bodo državljani rimskokatoliške veroizpovedi odslej brez pridržkov postavili v službo nove narod-

no socialistične države. Zato odrejam:

1. Razpusti katoliških organizacij, ki so s to pogodbo priznane in ki so bile razpuščene brez naročila državne vlade, se imajo takoj preklicati.
2. Vsi prisilni ukrepi zoper duhovnike in druge voditelje teh katoliških organizacij se naj ukinejo. Ponovitev teh ukrepov je v bodoče nedopustna in se bo kaznovala po določbah obstoječih zakonov.

Srečen sem v prepričanju, da je vendar končna doba, v kateri so žal le prepo- gosto prihajali verski in politični interesi v navidezno nerešljiva nasprotja. Med nemško državo in Vatikanom sklenjena pogodba bo tudi na tem področju služila obnovi miru, ki ga vsi potrebujemo. Trdno nam, da bo ureditev vprašani evangetijske veroizpovedi v kratkem to dejanje pomirjenja srečno dopolnila.

Pred podpisom pakta štirih

Daladier o francoski zunanji politiki — Francija je pripravljena nadaljevati pogajanja z Italijo

Pariz, 9. julija. AA. Predsednik francoske vlade Daladier je imel danes velik govor o politiki francoske vlade. Uvodoma je naznanil, da bo vlada zaokrožila svojo finančno politiko s končno ureditvijo finančne oktobra meseca. Za te svoje načrte bo vlada zahtevala podporo in pristaneke obeh zbornic. Francoska vlada je odločena braniti frank do skrajnosti in bo zato odbila vsak napad nanj.

Daladier je nato navedel, kaj je njegova vlada storila v zunanji politiki. Francoska vlada se je oklenila Društva narodov kot vogelnega kamna svoje zunanje politike. Stopila je v tesne zveze z vsemi državami, pa najsi so članice Društva narodov ali ne.

Vlada nima pravice, da bi se vmešavala v notranje zadeve drugih držav. Prav tako ne more izvajati posledic zaradi raznovrstnih političnih sistemov in režimov. Če pa se pojavijo na dnevnem redu mednarodnega življenja človeška vprašanja, bo vlada povzela besedo v skladu z duhom svobode in pravičnosti.

Daladier je nato omenil, kako je Francija sprejela Macdonaldov razorožitveni načrt kot osnovo za razpravo v Zenevi. Zato z veseljem pozdravlja Rooseveltovo sodelovanje in njegovo prizadevanje za mir. Francija pa se prav tako veseli napredka, ki ga je omogočila Sovjetska Rusija s svojo definicijo napadalec. Zenevska razorožitvena konferenca ni bila odgledana zaradi Francije. Francoska vlada je na odhodnih pristala, da s tem omejitvi nadaljnja uspešna pogajanja in da odtrani vsa nesodilca, ki bi utegnili škoditi konferenci in njenemu končnemu uspehu. Francoski stališče v vprašanju razorožitve je dovolj znano in zahteva poleg razorožitve še izdatno nadzorstvo. Če bodo vse druge države enako lojalno sodelovale in se podvrgele tudi izdatni kontroli in s tem dokazale svojo nelojalnost, potem bo mir izdatno okrenjen.

Daladier je nato dokazal, kako je nakt štirih ločnica posledica velikih pacifističnih konstrukcij, ta pakt na ne nomeni, da bo sedaj konec te politike. Delo za mir se bo nadaljevalo. Daladier je izjavil, da je pripravil nadaljevati prisrčna pogajanja s sosedno veliko državo, ki je prva dala pobudo za ta pakt. Ta pogajanja naj odstranijo vsa dosedanja nesoglasja.

Nato je Daladier omenil nenapadalni pakt med Francijo in Sovjetsko Rusijo. Raduje se izmenjave vojaških atašeev med obema državama in sedaj se načeljuje gospodarska pogajanja s Sovjetsko Rusijo.

Francija je odločena, da živi z Zedinjenimi državami v najpriščišjih odnosih. Prav tako je bila francoska diplomacija v stalnih prijateljskih stikih z angleško v Zenevi, Parizu in Londonu. Obe državi sta v mnogih vprašanjih zavzemali isto stališče.

Francija je odločna zagovornica miru, zato skrbno čuva svojo lastno neodvis-

nost in svobodo, istočasno pa spoštuje neodvisnost vseh drugih narodov. Francija nima druge misli, kakor da lojalno sodeluje pri zblizanju narodov, ki je pogoj blagostanja vseh.

Na gospodarskem področju je Francija za svobodo, prepričana pa je tudi, da je obnova gospodarskega ravnotežja posledica denarne stalnosti. To je osnovna misel francoske gospodarske politike, ki jo bo Francija tudi v bodoče v Londonu zagovarjala. Francija je za kontrolirano zvezo med producenti, je za velike javne gradnje mednarodnega značaja in za uveljavljanje 40urnega dela na teden.

Paul Boncour o evropski uniji

Blois, 9. julija. AA. Na ustanovitveni skupščini pokrajinske organizacije radikalne socialistične stranke je zunanji minister Paul Boncour govoril o zunanji politiki francoske vlade. Dejal je, da je sedanja francoska vlada za mirovno politiko in da zagovarja zlasti Briandove misli, toda prepričana je obenem, da evropske zveze ni mogoče ustvariti od danes do jutri, temveč le postopno. Evropska zveza se počasi utrjuje z regionalnimi zvezami, s paktom Male antante, s paktom štirih velisil, z vzhodnim paktom o definiciji pojma napadalec, ki je bil podpisan v Londonu. Jutri bo morda podpisan baltski pakt in sledili mu bodo še drugi.

Za Paul Boncourjem je govoril Chauteemps o zakonodajnem delu vlade. Svoj govor je prepletel z optimističnimi izjavami, ki jih je zaključil z izjavo, da veruje v povratek nekdanjega blagostanja, če bo mogoče hoditi po varnih poteh napredka.

Daladier bo posetil Mussolinija

Pariz, 9. julija. AA. »Le Matin« smatra, da smo tik pred podpisom pakta štirih. Jovenel je včeraj obiskal državnega podtajnika, italijanski poslanik v Parizu pa ministrskega predsednika Daladierja. List pristavlja, da bo Hitler po vsej priložnosti umaknil svoje ugovore kot protiuslugo za Mussolinijevo posredovanje pri nemških konkordatskih pogajanjih v Rimu. List pristavlja, da ni izključeno, da bo Daladier obiskal Mussolinija. Kasneje bo potoval v Rim tudi dr. Beneš.

Kakor trdi »Matin«, bo Daladier potoval v Rim, ko bo že padla odločitev o imenovanju novega francoskega poslanika pri Kvirinalu. Službena doba dosedanjega poslanika Jovenela bo potekla 25. julija. Daladier bo ob tej priložnosti stopil z Mussolinijem v direktna pogajanja o podunavskem problemu. Prav tako trdijo v Rimu, da se vrše med Italijo in Jugoslavijo pogajanja o zaključitvi pakta o nenapadanju, ki bi se sklenil po zgledu pakta med Rusijo in Malo antanto. Češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš bi prisel v Rim šele tedaj, ko bi bila pogajanja med Italijo in Jugoslavijo končana.

Poset Gömbösa na Dunaju

Snoči se je sestal na Dunaju madžarski ministrski predsednik z zveznim kancelarjem dr. Dollfusom k razgovoru o aktualnih političnih zadevah

Budimpešta, 9. julija. d. Madžarski ministrski predsednik Julij Gömbös je odpotoval popoldne v spremstvu načelnika politične sekcije v zunanjem ministrstvu barona Apora na Dunaj in sicer na povabilo avstrijskega zveznega kancelarja dr. Dollfusa. V poučenih krogih izjavljajo glede na to potovanje, da je zaradi izbornih prijateljskih odnosov med Avstrijo in Madžarsko pričakovati, da se bosta oba državnika podrobno razgovorila o aktualnih gospodarskih in drugih vprašanjih. Na včerajšnji seji ministrskega sveta je bilo ugotovljeno, da je politika gospodarskega zblizanja obeh držav glavna točka vladnega programa ministrskega predsednika Gömbösa. V madžarskih mednarodnih krogih prisusujejo posebno važnost izjavi, da ni niti potovanje ministrskega predsednika Gömbösa na Dunaj, niti namera za popolnoma gospodarskih odnosov med obema državama naperjena proti kakim drugi državi.

Dunaj, 9. julija. d. Glavni ramen razgovorov madžarskega ministrskega predsednika Gömbösa in zveznega kancelarja dr. Dollfusa je v potrebi, kakor zatrjujejo v poučenih krogih, da se oba državnika podrobno razgovorita o izpolnitvi trgovinskih odnosov, ki so že urejena s trgovinsko pogodbo. Razen tega smatra oba državnika za potrebno, da iz-

menjata misli o aktualnih vprašanjih, ki zanimajo v sedanjem času vse evropske politične kroge.

Mešana komisija, ki zaseda na Dunaju in ki ima proučiti učinek nove trgovinske pogodbe med Avstrijo in Madžarsko ter sprovajati v skladu trgovinski promet obeh držav, se bavi po naročilu obeh vlad podrobno z vprašanjem, kako naj se sprovajajo sodelovanje obeh držav na gospodarskem področju v primeru obliki. Ta komisija je v tej smeri že izvršila gotove priprave. Ali se bodo na današnem sestanku Gömbösa in dr. Dollfusa sklenili kakšni konkretni dogovori, se še ne more natančno vedeti. Po delstvu, da spremila ministrskega predsednika Gömbösa v isti funkciji madžarskega zunanjega ministrstva, sklenjajo, da bosta razpravljala tudi o važnih zunanje-političnih zadevah.

Dunaj, 9. julija. AA. Čeprav poudarjajo, da velja sestanku predsednika madžarske vlade Gömbösa z avstrijskim zveznim kancelarjem Dollfusom predvsem gospodarskim vprašanjem, mu novični krogi pripisujejo tudi politične cilje. Tako bi šlo na tem sestanku tudi za to, da se vzpostavi trikotnik Rim—Dunaj—Budimpešta. Vsi listi pričbujejo o tem sestanku daljša komentarje in žele, naj bi poglobil že dosedanje gospodarske in politične stike med Avstrijo in Madžarsko.

Priznanje Rusije

London, 9. julija. d. Zatrjujejo, da bo do Zedinjene države v kratkem priznane Sovjetsko Rusijo. Govore že tudi, da bo imenovan za ameriškega poslanika v Moskvi sodruknik prof. Moleva novinar H. B. Swope, ki se vrača z njim iz Londona v Newyork.

Rim, 9. julija. AA. »Messagero« ponatiskuje vesti iz nemškega vira, da bo Italija v kratkem podpisala z Rusijo pogodbo, ki naj krona dosedanja prijateljsko politiko med obema državama.

Osnovanje poljsko-ruske banke

Varšava, 9. julija. d. Za financiranje ruskih nabav pri poljski industriji bo osnovana poljsko-ruska banka s kapitalom 10 milijonov zlotov. Razen poljskih industrijskih podjetij in bank bo sodelovala pri ustanovitvi te banke tudi francosko-nizozemska finančna skupina, ki bo poleg svojega deleža v ustanovni glavnici dala na razpolago tudi 5 milijonov dolarjev za rediskont ruskih menic.

Rusija prodaja vzhodno kitajsko železnico

Moskva, 9. julija. d. Iz Tokija poročajo, da je ruska delegacija, ki se tamkaj pogaja z zastopniki nove mandžurske države, objavila komunikate, po katerem naj bi Mandžurija izplačala 250 milijonov rubljev v zlatu za pridobitev pravic do vzhodne kitajske železnice, s čimer bi prevzela nemo celotno aktivno in pasivo. Prav tako bi se sklenil sporazum, ki bi jamčil svoboden tranzit za rusko trgovinsko blago na omenjeni progi in posebne tarife za ruske potnike. Nadalje naj bi se uporabila prednostna načela za rusko blago in zaščitili interesi ruskih državljanov ter uradnikov na vzhodni kitajski železnici.

Francoske finance

Saint Paurcin, 9. julija. AA. Minister za državni proračun Lamoureux je imel tu govor, v katerem je podal sliko o sedanjem stanju francoske državne blaginje. V Franciji narašča in se utrjuje javni kredit, čeprav je treba računati z neuspehom svetovne gospodarske konference. Državna blaginja bo lahko krila vse svoje obveznosti v prihodnjih mesecih. Belgiji je bilo dovoljeno posojilo. Pristojbine iz borznih poslov naraščajo, kar je znak, da se gospodarsko delovanje dviga. Po polomu londonske konference bo treba še posebej skrbeti za to, da se javne finance popolnoma uredijo. To bo treba storiti tudi zaradi stalnosti francoske devize. Proračun se mora končnoveljavno uravnotežiti z 1. 1934. Zato se bosta obe zbornici sestali že prve dni oktobra, da proučita posebne predloge, ki jih pravkar sestavljajo.

Usoda letalca Matterna

Moskva, 9. julija. d. Na vest, da je letalec Mattern, ki je hotel doseči rekord v polletni okoli sveta, nepoškodovan pristal v Anadirju v Sibiriji, mačem tržišču s kožuho-vino, je ljudski komisar za zrakoplovstvo odredil, naj stopi načelnik severne letalske črte takoj v zvezo z njim in ukrene vse potrebno za njegovo nadaljnje potovanje. Anadir leži 186-milj daleč od Habarovska na malem polotoku Čuhotki v Sibiriji. Ruska letala, ki so bila odposlana, da poiščejo Matterna, so ga iskala na poti v Nomi na Aljaski, toda Mattern je s te poti zaradi neugodnega vremena zašel, zaradi česar ga niso mogli najti. Anadir v zgodovini letalstva ni neznan. Ko so Amundsen pogrešali na njegovi ekspediciji na severni tečaj leto dni, je dospel 1926 kakor Mattern v Anadir, odkoder je poslal prvo vest o svoji rešitvi.

Areacija Ebertovega sina

Berlin, 9. julija. d. Sin pokojnega prvega državnega predsednika novinar Fritz Ebert je bil aretiran in takoj odposlan v koncentracijsko taborišče.

Manifestacija JRKD v Čakovcu

Hrvatski in slovenski kmetje za Jugoslovensko radikalno kmetjsko demokracijo

Čakovec, 9. julija. n. Danes se je vršilo v Čakovcu veliko manifestacijsko zborovanje JRKD, ki so se ga udeležili ogromne množice prebivalstva iz Medunja, Prkurnurja, Pedavine in Hrvatskega Zagorja Sano z Zagorja je prišlo na 3000 kmetov. Pred hotelom »Zrinjski«, kjer je bil postavljen velik slavolik, je mestni župan pozdravil došla ministra Maticeva in Hanžeka, bivšega ministra Jurija Demetroviča ter ostale narodne poslance, ki jih je prišlo okoli 30.

Skupščini je predsedoval narodni poslanec Macekovič, ki je predlagal, naj se odpošlje pozdravna brzojavka Nj. Vel. kralju, kar je množica sprejela z navdušenim odobranjem.

Zatem je govoril minister za telesno vzgojo dr. Hanžek o važnosti sedanja in bodoče generacije. Minister Pavao Maticeva je govoril o pomenu 6. januarja in ukinitve plemenskih ter regionalnih strank. Podarjal je, da so sedaj mogoče samo stranke, ki obsegajo ves jugoslovenski narod, vedno pripravljene braniti meje naše domovine. Nadalje je govoril o delu vlade in Narodne skupščine ter navajal ukrepe, ki jih je vlada podvela, da se ublaži sedanja kriza. Podrobno je očitel izvedbo agrarne reforme ter naglašal, da bo z zakonom o njeni likvidaciji zagotovljena kmetom zemlja na ta način, da jo bodo odplačevali 30 let skupno z davki po ceni 1.500 do 1.800 Din za oral, kar je izzvalo veliko odobranje.

Bivši minister Juraj Demetrovič je v svojem govoru poudarjal potrebo kmetke sloge, ki jo je naše kmetstvo prebivalstvo vedno želelo. Govorila sta še dva seljaka, nakar je bilo lepo uspešno zborovanje zaključeno. Kakor povsod drugod je tudi tu narod odločno manifestiral za vsedrjavno stranko JRKD.

Rumunski parlamentarci v Jugoslaviji

Beograd, 9. julija. p. Večja skupina rumunskih parlamentarcev, okoli 200 po številu, je snoči odpotovala iz Bukarešte, da poseti rumunske obojne kraje in tudi nekatera naša pristanišča ob Dunavu. Davi so prispeli s parnikom v Dolnji Milanovac, kjer jim je bil prirejen izredno svečan sprejem. Tudi kasneje v Kladovo in vseh krajih, kamor so prispeli, so jih pričakovali velike množice ljudstva, ki so jih pozdravljale z navdušenimi vzkliki.

Propagandno notovanje primorskih akademikov

Beograd, 9. julija n. Jugoslovenski akademiki po rodu iz Trsta, Gorice in Istre, bodo priredili propagandno notovanje po dunavski, moravski, vardarski, zetski, drinski in primorski banovini.

Nov načelnik javne varnosti

Beograd, 9. julija p. Za šefa oddelka javne varnosti v notranjem ministertvu je imenovan Dragoslav Lazič, doslej svevtač istega ministertva.

Socialno zavarovanje obrtnikov

Beograd, 9. julija. d. Dopoldne se je vršila plenarna seja obrtniške zbornice v Beogradu. Čeprav je bila lokalnega pomena, je vendar zanimivo, da je bila na njej sprejeta resolucija, v kateri se naproša minister za trgovino in industrijo, naj ukrene potrebno za uvedbo socialnega zavarovanja obrtnikov, kakor ga določa obrtni zakon. Beograjska obrtniška zbornica zahteva, naj bo socialno zavarovanje obvezno do 55. ali 60. starostnega leta in ne do 50. leta, kakor je nameravano. Seja se je nadaljevala tudi popoldne, ko so prav tako razpravljali o socialnih vprašanjih.

Letalski miting v Skoplju

Skopje, 9. julija. p. Danes se je tu vršil velik letalski miting s tekami vojaških letal. Nj. Vel. kralja je zastopal prireditelj general Obradović, navoz pa je bil tudi poveljnik zrakoplovstva general Nedić. Zastopani so bili tudi Aeroklub iz vseh krajev naše države. Mitingu, ki je bil prirejen v svrhu propagande in je izredno dobro uspel, je prisostvovala ogrom-

Roosevelt za nadaljevanje londonske konference

Danes se ima odločiti nadaljnja usoda svetovne gospodarske konference — Za ureditev žitne produkcije

London, 9. julija. Ameriški državni tajnik Hull je včeraj naslovil nov poziv svetovni gospodarski konferenci, naj ne razočara zaupanja vanjo in nadaljuje delo. Ze od početka smo vedeli, pravi v svoji izjavi, da so ovire za sporazum velike. Navzeti se moramo novega poguma in premagati trenutne težkoče.

Ta izjava je bila podana na izrecno željo Roosevelta, pote mko jo je ameriška delegacija soglasno odobrila. Hull se je nato pogajal s posameznimi delegacijami o jutrišnji seji predsedništva konference, katere sklepi bodo odločilnega pomena.

Med tem je poljska delegacija vložila v pododboru predlog za osnovevanje mednarodne žitne unije. Ta predlog določa posebne carine na vse uvoze žita, ki bi presedali po uniji določene količine. Portugalska delegacija je predlagala, naj bi se uvedla carinska politika, ki bi ščitila resnične produkcijske interese. Glede žita naj bi izvozne države sklenile z uvoznimi državami direktno pogodbe. Drugi poljski načrt predlaga ustanovitev mednarodne študijske komisije za ureditev svetovnega trga za surovo maslo. Končno je francoska delegacija predlagala ustanovitev podkomisije za javna dela v splošno dobro.

Mir pred novim viharjem

London, 9. julija. AA. Včeraj ni zasedal noben odbor ali pododbor svetovne gospodarske konference. Predstavniki odborov pripravljajo poročila, da jih izročijo predsedništvu konference, ki se sestane jutri dopoldne. — Naloga te seje ho, da pregleda poročila odborov o nalozah, ki bi jih kazalo, da jih prouče odbori ne g'ede na izid konference same. Na podlagi teh vprašanj tudi ni izključeno, da bo konference sama našla nova poia in cilje.

Posebno važnost pripisujejo potkovevno sklepu pododboru denarstvenega in finančnega odbora, ki mu je naloga, da prouči takojšnje ukrepe za finančno obnovo. S

25 glasovi proti 15 je pododbor sklenil, da bo proučil vsa prevzeta vprašanja in da ne bo nobenega izločil. Z Anglijo, Zedinjenimi državami in Japonsko so glasovali vsi britski dominioni, skandinavske države in zastopniki južnoameriških dežel. V manjšini so ostali zastopniki skoro vseh evropskih držav s Turčijo vred.

Listi poročajo, da bodo zastopniki zlatih držav na seji predsedništva jutri dopoldne vnovič nastopili in da bodo zahtevali novo glasovanje. Izmed držav, ki so včeraj glasovale, jih je namreč 13 zastopanih v predsedništvu konference. Od teh je včeraj sedem glasovalo za, 6 pa proti. V predsedništvu so razen tega zastopane še Sovjetska Rusija, ki se je vzdržala glasovanja, Madžarska in Mehika, ki v petek v pododboru nista bili zastopani. Belgijski delegat, ki je tudi glasoval proti, je predsednik konference ter je zato ex offio član predsedništva. Iz teh razlogov se ni jasno, kakšna bo odločitev predsedništva konference jutri dopoldne.

Herriotova bojazen

Pariz, 9. julija. AA. Agence economque et financiere« pričbuje Herriotov članek, v katerem pravi, da naj bi Francija vodila napram Angliji čim tesnejšo prijateljsko politiko. Herriot se boji, da ne bi sedanje neskladje med obema državama v vprašanju denarstva ogražalo tradicionalnega prijateljstva med Francijo in Anglijo.

Zaključitev francoskega parlamenta

Pariz, 9. julija. Francoski parlament je bil snoči odgođen preko poltnih p'itnic. Parlament je v zadnji uri odobril še celo vrsto zakonskih načrtov. Tako sta obe zbornici sprejeli zakon o prisilni določitvi cen žita, zakon o ureditvi vinogradištva in zakon o reorganizaciji francoskin železnice.

Parlament pionirjev človekoljubja

Glavna skupščina Jugoslovanske gasilske zveze se je vršila v Celju — Imenovanje petih častnih članov — V pričakovanju sankcioniranja novega gasilskega zakona —

Celje, 9. julija.

Letošnjaja redna glavna skupščina Jugoslovanske gasilske zveze v Ljubljani, te največje in nedvomno najbolj upoštevane in priljubljene humanitarne naše organizacije, ki se je vršila danes v dvorani Celjskega doma v Celju, je imela še svoj poseben pomen. Naše prostovoljno gasilstvo je namreč na prehodu v novo dobo svojega razvoja. Po novem gasilskem zakonu, ki potrebuje samo še sankcije, bo uživalo prostovoljno gasilstvo posebne privilegije in kar najizdatnejšo podporo države, da bo moglo čim bolj uveljaviti svoja plemenita stremeljenja in razširiti svoje delovanje tudi v pokrajinah, kamor dosedaj še niso prodrele njegove vzvišene ideje. V naših krajih sicer že lepo razvita in tudi v polnem obsegu uvaževana organizacija se bo v doglednem času razvila v močno vsedržno udruženje pionirjev ljubezni do bližnjega, propagatorjev srčne kulture, državne in narodne zavesti.

Nekam slovesno razpoloženje je zato vladalo na današnji glavni skupščini. Od 34 včlanjenih žup so razen dveh, ki pa sta se opravičili, poslale vse svoje delegate. Navzoči so bili skoro vsi župni načelniki in podnačelniki in s svojim posemom so počastili zbor tudi banska uprava po svojem zastop. dr. Verstovšku, celjska mestna občina po svojem županu dr. Goričanu in politična oblast po sreski načelniku dr. Vidmarju. Na prejši skoro vseh navzočih so se svetila razna odličja, pač najlepše priznanje, da je nesebično in požrtvovalno ureditvovanje prostovoljnih gasilcev našlo polno umevanje in vse priznanje tudi na najvišjem mestu. In pomena priznanja na najvišjem mestu kakor tudi zanimanja vlade za gasilske težnje se naši gasilci v polni meri zavedajo. Ponovno so bile prirejene Nj. Vel. kralju navdušene ovacije, ponovno so zborovalci vzklkali naši skupni domovini Jugoslaviji.

Dolgoletni zaslužni dosedanji starosta JGZ, g. Josip Turk, ki so ga zborovalci viharne pozdravili, je kljub svoji boleznimi pohitel v Celje, da vodi skupščino. Takoj po otvoritvi se je iskreno zahvalil vsem navzočim reprezentantom raznih oblasti, nakar so dr. Verstovšek za bansko upravo, župan dr. Goričan za celjsko mestno občino in sreski načelnik dr. Vidmar za politično oblast pozdravili skupščino in ji želeli popoln uspeh. Predsedstvo je nato prevzel prvi podstarosta g. Jernej Vengust.

Udanostna brzjavka kralju

Ob viharnem odobravanju, ploskanju in vzklkanju »Živel kralj!«, je bila za tem na predlog drugega podstaroste Ludovika Museka odposlana Nj. Vel. kralju kot zaščitniku prostovoljnih gasilcev vdanostna brzjavka, ministru za telesev vzgojo dr. Hanžeku in banu dr. Marušiču pa brzjavni pozdrav.

Novi častni člani

Prisrčni prizori rodoljubja so se ponovili, ko je zvezni tajnik g. Franc Pristovšek sporočil, da je starešinstvo na svoji sobotni seji sklenilo, da se v priznanje zaslug za prostovoljno gasilstvo imenujejo za častne člane JGZ gospodje ministri: dr. Albert Kramer, dr. Lavoslav Hanžek in Ivan Pucelj, bivši minister za telesno vzgojo dr. Kraljevič in ban dravske banovine dr. Marušič.

Tajniško poročilo

Iz tajniškega poročila, ki ga je podal g. Franc Pristovšek, je razvidno, da je v zvezi včlanjenih skupno 784 društev z nad 24.000 rednimi člani, ki so razdeljena v 43 žup. Po določbah novega državnega gasilskega zakona se bo število gasilskih žup ravnalo po številu srezov in posameznih banovinah. Vsled tega bo število dosedanjih žup v dravski banovini padlo za najmanj 20, mogoča pa bo na drugi strani združitvev po dveh srezov v eno župo.

Starešinstvo se je letos predvsem posvetilo proučevanju zakonskega načrta o ustroju gasilstva kraljevine Jugoslavije. Pomagalo mu je pri tem tudi članstvo tehničnega oddelka. Prvotni osnutek, ki nikakor ni ustrezal razvoju prostovoljnega gasilstva in bi ga celo ovrnil, je bil, kakor znano, odklonjen in je kasneje ministrstvo v veliko zadoščenje starešinstva JGZ sprejelo v novi osnutek celo vrsto izpreminjalnih predlogov in dodatkov, tako da je bilo v glavnem ustrezno upravičenim težnjam prostovoljnega gasilstva. Čim bo novi zakon sankcioniran, pride na vrsto prevedba vseh društev, žup in zajednic. Zaradi tega tudi ministrstvo ni odobrilo izprememb društvenih, župnih in zveznih pravil, ki so bile sprejete lani.

V preteklem poslovnem letu so prešla društva iz dvodostotnega gasilskega sklada rednih podpor v znesku 620.600 Din, župe za upravne in nadzorne stroške 52.360 Din, in zveza sama v iste svrhe 40.000 Din, torej skupno 712.960 Din. Izrednih podpor pa je bilo razdeljenih na posebne prošnje iz rezervnega sklada nad 150.000 Din, onemoglih gasilcem, vdovom in sirotam na je bilo podeljenih iz podpornega sklada 140.600 Din.

Zvezno glasilo »Gasilec« je izhajalo tudi v minulnem letu kot dvomesečnik v 1700 izvodih, »Gasilski koledar« pa v 2000 izvodih.

Stanje blagajne

Blagajniško poročilo, katero je podal g. Stanko Pristovšek, izkazuje za poslovno leto 1932-33 Din 249.003,22 dohodkov in Din 189.105,34 izdatkov, torej prebitka Din 59.897,88. Podporni sklad za onemogle gasilce, vdove in sirote je imel 411.972 Din dohodkov ter 140.607 Din izdatkov, torej prebitka 271.365 Din. Jugoslovanski vatrogasni savez ima 13.068,73 Din imovine.

Na predlog revizorjev, ki sta našla vse račune v najlepšem redu, je bil podan vsemu odboru soglasno absolutorij. Po poročilih referentov posameznih oddelkov gg. Klemenčiča, Rusa in Koriširja je podal nato narodni poslanec g. Anton Cerer na prošnjo starešinstva kratek historijat novega gasilskega zakona. Bavi se je podrobno s smernicami zakona in novim ustrojem gasilstva. Posebno važno je, da temelji novi zakon na prostovoljnosti. Poklicni gasilci bodo podrejeni organizacijam prostovoljnih gasilcev. Vrhovna instances bo državni vatrogasni savez, edinec pa bavovinske zajednice, župe in čete. Do ve-

likih in spontanih ovacij kraljevskemu domu je prišlo, ko je g. poslanec opozoril na izredno zanimanje Nj. Vel. kralja za razvoj prostovoljnega gasilstva, posebno v dravski banovini, na katero gledajo gasilci vse države z velikim zaupanjem in ponosom.

Za poslovno leto 1933-34 je bila določena za redne člane članarina 4 Din. Starešinstvu je bilo predloženih cela vrsta prošenj za podporo iz podpornega sklada in se bo votiralo v ta namen 128.700 Din.

Skupščina je končno odobrila postopanje starešinstva, ki je odklonilo vstop gasilskega društva Ljubljana, severni del, v JGZ ter je bil sprejem odložen do sankcioniranja novega gasilskega zakona.

S tem je bil dneveni red izčrpan in je predsednik ob 12.30 zaključil lepo uspešno glavno skupščino s pozivom, da naj prostovoljni gasilci tudi v naprej posvetijo vse svoje moči ljubezni do bližnjega, da bodo tudi v naprej deležni onih nedeljenih simpatij naroda, kakor dosedaj.

Praznik Sokolstva na ljubljanski periferiji

Sokol IV., najmlajše sokolsko društvo v Ljubljani, je včeraj razvil svoj prapor in otvoril letno telovadišče

Ljubljana, 9. julija.

Danes je južnovzhodni del Ljubljane doživel posebno slovesen dan. Sokol IV., najmlajše sokolsko društvo v Ljubljani, je praznoval razvitje svojega društvenega prapora in otvoritev svojega letnega telovadišča. Ta del mesta, ki leži tam onkraj Gruberjevega kanala med Kurjo vasjo in Rudnikom in vse tja doli od Golovca na Barje, je centru mesta prav toliko od rok, da živi čisto svoje, posebno življenje. Ljubljana in dolenska kmečka pokrajina si tu podajata roko, delavci in obrtniki so tu domačini. Sokol IV. vrši tu nalogo, kakršna ne pripada nobenemu izmed njegovih mestnih tovarišev. Kmečka, meščanska in delavska mladina je turistično njegovega vzgojega in narodnega dela, zidati most med mestom in vasjo je njegovo poslanstvo.

V pičlem številu treh let je Sokol IV. opravil dober kos svoje naloge. Današnje slavje je bilo zmogljivo manifestacija njegovih mladih moči, zanosit razmah sokolskega elana. Za današnji praznik, ko je mladi Sokol IV. razvil ob visokem kumovanju Nj. Vel. kralja svoj prapor in ob enem otvoril svoje letno telovadišče, se je ves dolenski del mesta odel v zastave in zastavice; mnoge hiše so bile tudi razkošno opremljene z domačim cvetjem in zelenjem. Vsa Ljubljana od Sv. Jakoba pa tja doli do meje med Rakovnikom in Rudnikom je kazala lice, kakor da veliki sokolski zlet še ni končan.

Ves dopoldan so se na novem letnem telovadišču vršile »krbne priprave za popoldanski nastop. Kmalu po eni pa so se pred Mestnim domom zbrali številni Sokoli in Sokolice praznujočega društva in ostalih sokolskih društev iz Ljubljane in okolice in se formirali v imponenten sprevod, ki je skozi mesto odkorakal do novega telovadišča. Pred sprevodom samim se je pomikala množica civilnega občinstva, potem pa so za godbo 40. pešpolka, ki je ves čas igrala vesele korčnice, pod vodstvom 11 sokolskih praporov korakali Sokoli in Sokolice, 60 Sokolov na konjih in lepe skupine narodnih noš na konjih in peš. Med narodnimi nošami je posebno vzbujala pozornost slovenska družinica z majhnimi kranjskimi Janezki, ki so v irhastih hlačkah in vsi v rožah stopicali za svojim očetom in materjo in ki so bili zgovoren dokaz, kako je Sokolstvo v tem delu bele Ljubljane zadeva hiše in rodinje.

Razvitje prapora in otvoritev letnega telovadišča

Na novem telovadišču, ki je ob Dolenski cesti pod Rakovnikom prav skrbno zgrajeno in ki je bilo za današnji dan vse v cvetju in zastavah, se je nato odigrala vsa slovesnost. Razen domačina, starešina Sokola IV. br. Draga Pogačnika in starešin ali drugih predstavnikov ljubljanske sokolske župe ter vseh bratskih društev iz Ljubljane, Most, Šiške, Štepanje vasi, Viča, Št. Vida, Mengša in zastopnika ruskih Sokolov br. Popova, so se k otvoritvi slavnosti zbrali predvsem zastopnik visokega kuma novega sokolskega prapora Nj. Vel. kralja general Pečić, kumica gospa županja Olga Pucova, zastopnik bana načelnik dr. Vončina, župan dr. Puc s številnimi člani občinskega sveta, sustanovitelj Sokola IV polkovnik Cvejič, predsednik višjega deželnega sodišča Vrančič, glavni urednik listov konsorcija »Jutra« Virant, magistratni direktor Jančigaj, zastopnik strelske družine Podražaj, predsednik Rdečega križa dr. Feticch in številni drugi predstavniki, med njimi zlasti mnogi v sokolskem delu osvelbi borci, ki so, čeprav skromno osvelšani med množico, z radostnim zadošče-

njem uživali ta novi dokaz, kako bogate sadove sta obrodila njihova idealna požrtvovalnost in vztrajnost.

Slovesnost se je pričela s prisrčnimi deklaracijami mlaih Sokolčev in Sokolice visokemu kumu in kumici, ki so izzvele v izrazih globoke zvestobe in udanosti Sokolstva Nj. Vel. kralju. Društveni starešina br. Pogačnik je pozdravil zbrane predstavnike, kakor tudi vse brate in številno občinstvo, ki je prihitalo na to pomembno slavje Sokola IV., in je prečital pozdravno brzojavko po nujnih poslih zadržanega ministra dr. Kramerja, ki je poželel Sokolu IV. vse najboljšje uspehe.

Zastopnik kraljevskega kuma general Pečić je na novi prapor pripel dragocen svilen trak, dar Nj. Vel. kralja, in izpregovoril: »Izročam vam to društveno zastavo, ki ji je blagovolil kumovati Nj. Vel. naš kralj Aleksander, globoko prepričan, da bo ta zastava, v kateri je posebeljena sokolska misel in ideja, zbirala okrog sebe naše dične Sokole, ki se bodo pod njenim okriljem krepili z nacionalnim duhom in bodi v tem duhu tudi vzgajali svoj naraščaj. Sokoli, bodite ponosni na svojega visokega kuma! Priprčan sem, da boste tudi v bodoče kakor doslej povsod in na vsakem mestu pokazali in dokazali, da ste vredni zaupanja in pozornosti, ki vam jo je tudi pri tej priliki izpričal Nj. Vel. kralj, in da boste s to zastavo, visoko dvignjeno v rokah svojega praporščaka, pod vodstvom viteškega sina viteškega kralja, prvga Sokola in staroste, Nj. Vis. prestolonaslednika Petra, stopali krepko, ponosno, zmogovito do svojega cilja. Zdravo!»

V zboru se je z mogocnim trikratnim »Zdravole« odzvala vsa velika sokolska družina. Starešina Pogačnik je zastopnika visokega kuma zagotovil, da bodo Sokoli zmerom sledili ciljem svojega kralja in ga zaprosil, naj bo pri Nj. Vel. tolmač njihove zvestobe in vdanosti.

Kumica g. Olga Pucova je pripela dragocen trak na prapor in v kratkih, iskrenih besedah želela Sokolu IV., ki kaže toliko kipečega zdravja, najlepših uspehov.

Starešina Pogačnik je slovesno izročil novi prapor praporščaku br. Indofu s pozivom, naj ga zvesto čuva in nosi do zmerom novih zmag. Ko je praporščak opravil svečano zaobljubo, je starešina med navdušenimi ovacijami kralju prečital naslednjo vdanostno brzjavko:

»V trenutku, ko razvijamo prapor, katera kumstvo je blagovolilo sprejeti Vaše Veličanstvo, pošiljamo Vašemu Veličanstvu v imenu naše sokolske družine globoko zahvalo naše vdane pozdrave. Naj živi Vaše Veličanstvo! Naj živi Vaš kraljevski dom!»

Starešina se je nato še posebej zahvalil vsem darovalcem in nabiralcem, ki so s svojo požrtvovalnostjo in delavnostjo omogočili današnje slavje, ter podal besedo br. Novaku, ki je v kratkih obrihščih očrtal zgodovino tega našega najmlajšjega Sokola, ki je bil ustanovljen šele po ustanovitvi SKJ, v septembru 1930. Prvi starosta Sokola IV. je bil br. Zebal, prvi načelnik br. Antosijević, ki je do danes ostal na svojem mestu. Do pravega razmaha društvo ni moglo priti, ker ni imelo ne svojih prostorov, ne telovadnice. Poslovne prostore ima društvo na vojaškem strefišču, za kar ga zahvala predvsem soustanovitelju društva polkovniku br. Cvejiču, telovadnico ima v osnovni šoli na Prulah, danes pa odvarja to veliko telovadišče na soncu. Toplo zahvalo za ves trud je izrekel predsedniku grablbenega odbora Indofu in starešini Pogačniku, ki sta največ pripomogla, da je Sokol IV. doživel ta svoj največji dan. Svoj prvi govor je br. Novak zaključil s pozivom, naj se Sokoli pod svojim praporom še bolj zvesto zbirajo k delu za svojega sokolskega kralja in domovino.

Banski načelnik dr. Vončina je izrekel tope čestitke in poziv, naj se ves narod zbere pod sokolskim praporom za Tyrševе ideje in narodno edinstvo. Župan dr. Puc je izrekel Sokolu IV. prisrčno zahvalo za delo, ki ga je tako požrtvovalno izdelal. V imenu ljubljanske sokolske župe je slavljencu čestital br. Krapež, v imenu Strelskega okrožja, v katerem je zbranih nad 100 strelskih druščin, pa br. Orišek, ki je naglasil, da imajo strelci in Sokolci en sam cilj: ohranitev in okrepitev nerazdružne Jugoslavije pod žezlom kralja Aleksandra.

Ko se je novi krasni prapor pobratil z drugimi sokolskimi prapori in so dekleta vse zastave okrasile s cvetjem, je br. Pogačnik otvoril letno telovadišče. Toplo se je zahvalil vsem, ki so pripomogli, da se je Sokol IV. prikopal vsaj do svojega letnega prostora, posebej pa mestni občini, ki je društvu odstopila svet za telovadišče. Imcnoma se je starosta zahvalil še bratoma Jelacinu in Indofu, ki sta bila voditelja vse akcije za gradnjo. Nato je telovadišče slovesno izročil načelniku in načelnici društva.

Javna telovadba

Po končanih svečanostih se je s telovadišča po Dolenski cesti, čez Privoz in Prule, pa po Janeževi ulici na Karlovško in nazaj na Dolensko cesto na telovadišče razvil impozanten sokolski obhod z novim praporom in z ostalimi bratskimi prapori na čelu. Sprevod je zopet zaključila izredno mnogoštevilna konjenica z lastno fanfaro. Bila je to manifestacija, kakršne so redke v tem tihem, od mestnega vrveža skoraj nedotaknjem delu mesta. Vse zastave, ki so vihrale na hišah, in vse cvetje in zelenje, s katerimi so bila okrašena okna in pročelja, vse to je dokazalo, da je tudi dolensko predmestje Ljubljane z vsa dušo sokolsko. In množice gledalcev, ki so se zbirale ob vsej dolgi poti spreveda, so sokolske čete živahno pozdravljale in jih obširile s cvetjem.

7 ljubimcev je ustrelila

Najokrutnejša zločina se bo pokorila do smrti v ječi

Barcelona, 9. julija. Ellinor Marchatt-Stubber je obojena na dosmrtno ječo zaradi sedmih umorov, izvršenih nad mladimi ljubimci, ki jih je ujela v svoje ljubavne mreže in nato njihova trupla sežigala. Zadeva te Američanke zelo, zelo spominja na zloglasnega Landrua, ki je na sličan način pred 10 leti umoril celo vrsto žensk.

Ellinor, danes stara 46 let, je doma iz New Yorka, toda že kot otrok je odšla s starši v Kanado, kjer je v šolskih letih bila strah svojih tovarišic. Slovela je po nenavadni okrutnosti. Kot 16letna lepota je bila nekajkrat obojena na zapor, ker je v pretepih, ki jih je vselje sama izvajala, poškodevala to ali ono sokolsko ali sokolca. Doma je bila v vseh sportih, zlasti je znala tako drzno jezdit, da so se ji čudili stari izkušeni cowboji. S 17 leti se je poročila z bogatim farmerjem Stubberjem, katerega je pa kmalu spravila v grob. Nekaj časa se je šušljalo, da ga je zastrupila, toda vsa afera je polagoma bila potlačena. Leto dni nato se je zaročila z nekim premožnim spancem, ki jo je prepeljal v Evropo, vendar je kmalu rajši plačal visoko odškodnino, kakor da bi šel pred oltar s takšno divjavnico.

Demonična lepota se je nato preselila v Madrid in začela nastopati v nekem elegantnem nočnem lokalu, kjer je bil dostop v njen paradizi dovoljen sam s posebnimi legitimacijami. Po neštetihi orgijah je lepa Ellinor zaslužila tako premoženje, da se je lahko umaknila v zasebno življenje.

Ko se je lepi sprevod vrnil na telovadišče, se je vršila javna telovadba, pri kateri so nastopili vsi oddelki od najmlajše dece do močne skupine starejšega članstva. Nastop je pokazal, kako intenzivno se vrši tudi notranje delo v tem mladem sokolskem krogu in kako sistematično zajema vse starostne dobe. Pokazal je tudi, s kako ljubeznijo so se posvetili svoji teži, a vzvišeni nalogi zlasti vaditelji in vaditeljice z načelnikom in načelnico. Vsem je bil lepi uspeh današnjih nastopov, ki so vsi izzvali vseh odobravanje mnogoštevilnega občinstva, lahko v najlepše zadoščanje in nagrado, a ob enem v bolro, da z nezmanjšano požrtvovalnostjo nadaljuje svoje delo. In stari, ki so prisostvovali današnjim ljubkim produkcijam sokolske dece, so se lahko na novo prepričali, da so njihovi otroci v sokolski družini izročeni ljudem, ki so tega zaupanja v polni meri vredni.

Kakor skoro pri vseh javnih sokolskih nastopih v Ljubljani, je tudi pri današnjem sodelovala četa vojaštva triglavskega polka. Ze pri prihodu so bili pozdravljeni z iskrenim aplavzom in vzklikanjem, ki se je še stopnjevalo, ko so strumno in učinkovito izvedli svoje vaje s puškami. Sokol IV. je danes z odlični. uspehom naredil svojo »veliko maturo«. Še z večjo vztrajnostjo in požrtvovalnostjo se bo odslej posvetil izvrševanju sokolskih nalog, ki so posebno na njegovem terenu številne in velike.

Največji verižnik in pustolovec Evrope

je ruski Žid Mihajlo Holzmann, ki ga bo francoska policija izročila italijanskemu sodišču

Pariz, 9. julija. V nekem razkošnem pariškem hotelu so te dni aretirali zloglasnega evropskega pustolovca in verižnika 42letnega Rusa Mihajla Holzmanna. Tokrat je italijanska vlada zahtevala njegovo aretacijo zaradi sleparskega bankrota in prošila za izročitev od strani francoske oblasti. Afera Mihajla Holzmanna so že dolga leta razburjale zlasti nemško javnost. To je eno najzloglasnejših poglavitij iz dobe verižništva in korupcije po svetovni vojni. Eno pa danes vendar tudi lahko rečemo: Holzmannove afele imajo tudi svojo dobro stran. Pripomoglo se je k razkritju številnih drugih grdobij, zagrešenih od sličnih junakov, kakor je sam Holzmann. Vendar pa si Holzmann lahko lasti žalostni sloves, da je v umetnosti verižništva potokel domala vse rekorde. Rojen v židovski družini nekega malega mesteca v Ukrajini je že v zgodnji mladosti začel trgovati. Ob nastanku svetovne vojne je postal že dobavitelj ruske armade. Dobavljal je sol in usnje in si zaslužil lepo premoženje. Ko pa je nastala ruska revolucija, se je njegova kariera žalostno preobrnila: zaradi suma volunštalstva so ga aretirali; izpustili so ga šele po dolgotrajni preiskavi. V letu 1918. se je vrnil v Harkov in je preprodal star vojaški material v Romunijo. Tu so ga kmalu prišli Nemci, vendar mu je na čuden način uspelo pobegniti. V pričetku nemške deflacije se je Holzmann etabliral v Berlinu in začel poslovati na široko. Njegovo podjetje je obstajalo v tem, da je vršil velikanska verižništva okrog takratnega slavnega hanauskega taborišča. Pri Hanauu je bilo v svetovni vojni največje nemško vojaško skladišče, ki so ga zavezniki takoj po sklenitvi premirja zaplenili in preprodali v zasebno last. V letih 1922 in 23 so se lastniki tako naglo menjali, da večji po cele dni ni bilo znano, kdo je pravi lastnik, kdo figurant in kdo posredovalec. Slednjič je celotno skladišče prišlo v last Mihajla Holzmanna in njegovega družabnika Kutiskerja.

pega dne je pa vsa zadeva vendar le postala Kutiskerju preveč sumljiva in je Holzmanna ovalil zaradi sleparije in izsiljevanja. »Ruskega civilnega generala« so aretirali, toda tudi on ni močlal kakor riba, marveč je Kutiskerja obdolžil s težkimi obdolžitvami. Tako so se začela razkrivati ogromna verižništva. V vrtnice je bil prijeten tudi vladni svetnik Bartek, vodja berlinskega tujskega urada, ker je bil s Holzmannom preveč dobro znan. V preiskovalnem zaporu je Holzmann simuliral težko bolezen in se je skušal tudi usmrtni. S pomočjo svojih advokatov je bil za malenkostno kavčijo postavljen na svobodo. Tik pred glavno razpravo je pobegnil. Pomladi 1926 ga je na lepem ujela policija v Bruslju in ga poslala v Nemčijo, kjer je bil obsojen na 2 leti ječe. Predsedel je samo nekaj mesecev, nakar so se preselili v Pariz.

V Parizu se je pričela nova epoha uprav čudovite pustolovske kariere. Kar na pariškem kolodvoru je Holzmann spoznal nekega mladega izumitelja, ki je baje nek produciral prav cenoeno strojno olje, imenovano »Mazut«. Holzmann si je kmalu pridobil odobrenje nekega uglednega kemika, nakar je osnoval tovarno novega olja in sretno izvalil kapital različnih bogatašev. Podjetje je v početku sijajno uspevalo. Holzmann se je obogatil in si pridobil večino delnic neke pariške banke. Tudi ta je pod njegovim vodstvom uspevala in Holzmann je že proti koncu leta 1928 lahko kupil veliko posestvo blizu Cannes, kjer je začel gojiti cvetlice, uredil pa je tudi sanatorij, se začel udeleževati pri velikih rafinerijah v Franciji in Italiji, postal je solastnik majhne, toda dobro idoče francoske tvornice avtomobilov, osvojil si je slednjič celotno letovišče Bourbon les Bains, ki obsega med drugim štiri hotele, številna termalna kopališča in gledališče. Istočasno si je v Parizu ob Bulonjskem gaju uredil knežje stanovanje. Njegovo premoženje so cenili na 20 milijonov zlatih mark, po naše domala blizu pol milijarde Din.

Toda slava je bila le kratkotrajna. Holzmanna so izgnali iz Francije kot nezaželjenega gosta. Potikal se je po Evropi, snoval podjetja v Londonu, v Italiji, v Belgiji, zaslužil je tu pa tam, pa zopet izgubljal. Kako se je zdaj znova znašel v Franciji, niti policija sama ne ve. Izročila pa ga bo radevolje italijanskemu sodišču.

Mihajlo Holzmann, ki so ga v Berlinu poznali najbolj pod imenom »ruskega civilnega generala« je pripravil svojega rojaka Kutiskerja do tega, da je v taktični v nakup skladišča velike vsote denarja, obetaoč mu, da bosta ogromno zaloge materiala z visokim dobičkom razprodajala. Pričela se je satirska igra dveh sleparjev, ki sta se medsebojno goljufala. Holzmann je dovaljal lažne kupce, da je od Kutiskerja izvalil visoke provizije — stotisoči in milijoni mark so se prerivali kar sem in tja. Le-

Elitni kino Matica
Telefon 2124

Najlepši češki govoreči film

PRED MATURO

Film iz dljaškega življenja, film, iz katerega diha ljubezen in mladost.

Kot dopolnilo PARAMOUNTOV ZVOČNI TEDIK

Predstave ob 4., ½ 8 in ¼ 10 zvečer

Inserirajte v „JUTRU“

Prvič v vročem objemu poletja

Ljubljana, 9. julija.

Po dolgem in že skoroda obupnem pričakanju smo navsezadnje vendarle učakali tako sončno nedeljo, da je srce slehernemu od veselja zavriskalo. Bila je prvi prvi poletni dan v letošnjem letu, vroča in lepa, kakor se za mesec julij spodobi. Noč od sobote na nedeljo je bila že zdaj pa zdaj močno oblačna. Proti četrti jutranji uri pa so oblaki pričeli izgizniti, sinje nebo je vztrepetalo v krasnem sončnem vzhodu, ki je pregnalo zadnje oblake.

Skozi speče ulice so prisopihali prvi izletniki in izletnice s težkimi nahrbtniki na ramah in cepini v rokah. Tu pa tam je hitela vesela, a tiha gruča mladih ljudi iz mesta v hribe ali v kako oddaljeno idilo ob vodi. Vsem se je poznalo tisto čudovito veselje, ki se rodi, kadar je človeku po dolgem pričakanju izpolnjena želja: po soncu, po sreči.

Ljubljanski meščani, čeprav navidez ni kdo ve kako prožen, zamudi le malo stvari. Prav nič ni Ljubljana zaspana, zlasti ne v jutrih, kakor je bilo to nedeljo. Že pred peto so se okna tih odpirala in prikazala se je koderasta, razmršena glavica vzdravljajočega se dekleta, ki je pozdravljala jutro in vdihavala še malo rosih zrak. Takole jutraj je pogled na okna res kar zanimiv. Sivolasi ali plešasti, oči si mencajoči starci, resnobni možje, žene in tu pa tam celo kak otrok, strme v prazno ulico in uživajo mir, tisti čudoviti jutranji ljubljanski mir, ki ga ne moti ne vpitje mlekaric ne prodajalcev zelenjave, pa tudi ne ropot motorjev, kakor po drugih mestih. Veselo je tako sončno jutro, ko se na oknih jasno obrazi. Vendar pa so ti »pridneži« tudi malo poredni in temu ali onemu, ki se po nesreči vrača prezgodaj domov, kar precej neprijetno. Z oken gleda nanj, ki nima na sebi ne nahrbtnika in v roki ne popotne palice, ampak neočiščene čevlje in pomočkanje in zamazano obleko. — Živa vest. Zraven pa se sonce in sinje nebo — da, da, nič čudnega, če beži iz te lepote kakor zločinec v svoj brolig. In večerjajo jutro, prvo zlato jutro v letošnjem letu, je — upamo — marsičkoga malo spane-tonvalo. Sicer pa, kdo naj bi mu zameral — saj voda je bilo res preveč!...

Nastal je čudovit dan. Brezoblačno nebo je spravilo na noge staro in mlado. Po velikih sokolskih praznikih, ko so kljub soncu pridržali v mestu še tako trdih želje ljudi, so duše bile prvič res svobodne. Mesto se je kar vidno praznilo, kakor se je pred štirinajstimi dnevi vidno polnilo. Vse je hitelo v poletni dan, v naravo, pod mlo nebo brez hrupa in prahu. Ta prva izletniška nedelja je bila v polnem ljubljanskem razmahu. Proti poldnevju je vročina že silila ljudi v senco, popoldne pa je zavladala prava pripeka. Sonce je žgalo, kakor da je svojo, tako dolgo kujuvost hotelo popraviti in se opravičiti. Vlaku so bili kar zadovoljivo polni. Zlasti veliko je bilo med zletniki fotomaterjev, ki so svojo umetnost preizkusili na soncu. Zjutraj je odprjel v Bohinj posebni vlak množico teh umetnikov kamere pod vodstvom priznanega fotografskega mojstra g. Janka Pogačnika, ki hoče ohraniti naše vrlje Gorenjce, njihove šege in običaje in planine v sliki. Na bregovih Save in Ljubljanice in Sore je kar mrgoleto kopalcev. Vse povsod zunaj mesta je bilo tako pisano življenje, da se tudi okoličani ne morejo pritoževati. Sonce jim je le pripomoglo do razveseljivega računa. Prav tako je bilo na Sv. Katarini, Šmarni gori in drugih bližnjih hribov, ki so zvalili manj petične in svežega zraka željne ljubljance v svoj hlad.

Tako je bilo mesto v popoldanskih urah kakor izumrlo. Prazne, nenavadno osamljene ceste so kar izžarevale vročino. Po vseh lokalih in vrtovih je vladala prava puščoba. Dokaz, da naš človek sebe še ni zapustil, da mu je priroda bliže kakor z gloriozno civilizacijo povzdigovani moder-ni svet.

A Ljubljana je bila v svoji zapuščenosti, v svojem poletnem miru res čudovita. Zdalj, po petnajstih letih svobode je šele videti v vsej polnosti sadove smotnega dela. Tiha in mirna kaže vse povsod: to sto prijazno slovensko lice, ki človeka mora osvojiti. Postala je za vsakega, ki jo obišče, mesto oddiha. In večerjajo poletno popoldne, ljubjsko sonce, jo je dalo očem v vsej njeni lepoti. Okoli nje

pa sinji hribi in planine. Za tojca, ki je vaju velikega sveta, mora biti pravi bis-er. Saj se je veseli celo naš Mlovek ka kor otrok. Tako domača je in skromna in polna svežih moči.

Proti večeru je spet zažvela. Po četrti uri je Šelenburgovo in Aleksandrovo cesto napolnil tisti svet, ki ga je najmanj videti v tej »nestni četrti bark in prama-nade. Služkinje, vojaki, kreski preprosti fantje daje, tem ulicam »včj poseben čar do šeste, sedme ure. Človeku je malo čudno pri srcu, ko jih gleda, sproščene, proste kmetiške in delavske sinove in hčere, ki so naše bodoče meščanstvo ki-peče od zdravja in volje do dela. Takole ves zajuži z delavnim ljudstvom, da bi šel medenj in ga pripravil do vselega vri-

ska. stisni vsakemu posebej žuljavo roko. In če je Ljubljancev, severna jugoslo-venska duša, malo ponosen, v svojem mi-ru malo hluden je kar prav. Zvečer, ko so se vračale skupine izletnikov mlađu in staro, večje družine, otroci s šonki rož, s pesmijo v vsakem pogledu, je sleherni moral hoti, da smo le otroci »na- ca, v tem morda čudovito lepo poganski, kipeči v svoji sili, v streljenju po bolj-šem, a mirni kadar delamo, ko da bi nas bilo sram.

Potem pa, potem pride kak velik praz-rik, kakor je bil sokolski teden, in damo vso svojo dušo in pokažemo svoje dlo slehernemu, ki je vsaj malo dober z nam-ki. Tudi v svojem zmagošlavju ni mo-skromni — po bitki znamo pirovati kakor se znamo sonca veseliti.

Nagla smrt v vročem poldnevu

Okrog 13. ure je stopil v avtomatski bife »Daj-Dame« na Aleksandrovi cesti znani vrtar Ljubljanske kreditne banke Gašper Gela. Pri točilnici je naročil četrt vina. Vroče mu je bilo, pa si je hotel malo poplakniti grlo. Polagoma se je zapletel v domač pogovor z zobotchnikom Edom Bev-cem. Med živahnim kramljanjem je pa ne-nadoma zajecal: »Oj, kré me je prijel v desno nogo!« Hip nato se je pa že sesedel. Videti je bilo, da ga je res zagrabil silen krč. Bevc mu je naglo priskočil na pomoč, pomnilil so mu stol in Gela je sedel nanj. Medtem, ko so mu službenici »Daj-Dama« pomagali in ga drgnili s kisom, je skočil g. Beve k telefonu in pozval zdravnika.

Toda vsaka pomoč je bila zaman. Star-ček je naglo posinil v obraz in izdihnil je v naročju nekoga uslužbenca, še preden je prišel zdravnik. Zadel ga je srčna kap.

O dogodku je bila obveščena tudi reševalna postaja. Reševalni avtomobil se je vrnil prazen, kajti po predpisih reševalci ne smejo sprejemati mrtevcev. V »Daj-Dama« je prispel policijski zdravnik dr. Avramović, ki je po pregledu odredil prevoz mrtveca v mrtvašnico.

Pokojni Gela se je rodil leta 1866. In je stanoval na Tyrševi cesti 1. Njegova smrt obkoluje vdova, s sočujem je pa navdala žalostna novica tudi številne pokojnikove znance.

Trojčki, četvorčki in dete z dvema glavama

Jajce, 9. julija.

V okolici Jajca doživlja že nekaj časa izredno dazejivost narave, ki je v pogledu porodov naravnost fenomenalna. Žene ro-dijo najmanj dvojčke, več jih je rodilo tudi trojčke, slednjič je bilo še to premano in je neka stromašna kmetica rodila četvorčke. Obilni božji blagoslov je povzročal dosti govorič in šaljivih domisle, obenem pa tudi dobro vero, da so obilni porodi zname-nje izvrstne letine. Saj je star pregovor, da je ljubi Bog vsakemu zajcu ustvaril grm . . . Po najnovjšem presenetljivem porodu se je pa lahkoverno ljudstvo nenavadno zelo prestrašilo. V vasi Peratovih je namreč zdrav-ja, jedra kmetica v petek rodila dekletce z dvema glavama . . .

Nesrečni porod se je primeril v hišni za-drugi Jurja Anetiča. Njegova žena, še mla-da Anka je ob pogledu na svojega otročič-

ka z dvema glavama takoj omedlela. Po dolgotrajnem polivanju z vodo so ji spet obudili k zavesti in jo nato prepričali, da je v vročini fantazija imela samo grd privid.

Od dveh glav bednega novorojenčeta, ki se za čudo drži še pri življenju, je ona, ki bi morala biti sama, še dosti normalna, druga pa je priraščena na tilnik in je v razvoju zelo zaostala. Anetičevi ljudje ne vedo kaj početi z dvoživim otrokom, tem manj, ko se ljudje kar križajo in bledetajo vsa mogoča prerokovanja o grozovitih ne-srečah, novih vojnah in skorajšnjem koncu sveta . . . Oče je pohitel v Jajce k zdravni-kom profsit, da bi otroku manjšo glavo od-rezali. Amputacija je pa seveda nemogoča. Dvoživca dekletce bo torej živelo, dokler bo moglo dihati, pa naj zmedeni ljudje ug-i-bajo, karkoli hočejo.

S samokresom in nožem nad moža

Sušak, 9. julija.

Delavski del Sušaka, imenovan Prijeko, je bil v noči od petka na soboto prizorišče krvave tragedije dveh zakoncev, trpečih že dolgo časa zaradi ljubosumnosti, čeprav sta že oba bila v letih. Zidarski mojster Angelo Albrizi je pozno ponoči prišel domov. Ljubosumna žena ga je pričakala s samokresom v roki. Ko je mož stopil v kuhinjo, je nastal kratek prepir, takoj nato pa je sridita žena pomerila možu v sence, sprožila — in mož se je zgrudil. Toda ni še bil mrtev. Tedaj je grozovita žena pogr-abila nož z mize in možu prerezala vrat. Hropeč in krvavec je mož kmalu izdihnil.

Ko se je kmalu nato začelo svitati, je morlika vpila skozi okno, da je njen mož mrtev. Sosedje so prihitali v hišo in se silovito zgrazali ob pogledu na izmrevar-nega moža. Takoj so obvestili policijo in sodišče. Morlika je bila aretirana, komisija pa je izvršila podoben ogled. Umor je vzbudil ogromno senzacijo, saj silnega zlo-čina že dolgo ne pomnijo. Zakonca Albrizi sta italijanskega rodu. Morlika žena je bila zaradi svoje strahovite ljubosumnosti splošno znana. To je očitno v njeni rodo-vini. Njen brat je namreč pred petimi leti z nožem zadal svoji soprogi pet velikih ran, njen oče pa je pred leti zaklal lastno sestro.

Dve hijeni v človeški podobi

Bihač, 9. julija.

V vasi Dolnji Koprivnici blizu Bihača so po dolgotrajni preiskavi pojasnili nečuten zločin, ki je bil izvršen v noči od 9. na 10. marca letos. Tisto noč so neznan zločinec odkopali grob premoženega posestnika Red-je Cvijiča, ki je umrl pred 11 leti. Lobanjo so ju orožniki komaj rešili.

Trdovratno zapeko, katar debelega čre-vesa, napetosti žlečodne motnje, zasta-janja krvi, nedelavnost jeter, zlato žilo, bolečine v kolkih, odpravimo z uporabo naravne »Franz Josefov« grenčice, če jo izpijemo zjutraj in zvečer malo čaš-ko. Zdravnike strokovne veličine izpri-čujejo, da učinkuje »Franz Josefov« grenčice celo pri zdražljivem črevesu brez bolečin. Dobl je v vseh lekarnah, drogerijah in specijskih trgovinah.

šee, a sta se vselej ustrašila. Slednjič sta se v marcu vendar opogumila in zločin izvr-šila. Zlate zobe sta si razdelila na polovico in jih odnesla v Bosansko Krupo, kjer sta jih prodala Huselinu Badnjeviću. V zaporu zdaj čakata stroge sodbe, pred ljudsko so-ju orožniki komaj rešili.

Trdovratno zapeko, katar debelega čre-vesa, napetosti žlečodne motnje, zasta-janja krvi, nedelavnost jeter, zlato žilo, bolečine v kolkih, odpravimo z uporabo naravne »Franz Josefov« grenčice, če jo izpijemo zjutraj in zvečer malo čaš-ko. Zdravnike strokovne veličine izpri-čujejo, da učinkuje »Franz Josefov« grenčice celo pri zdražljivem črevesu brez bolečin. Dobl je v vseh lekarnah, drogerijah in specijskih trgovinah.

Sokol na Ježici za bedne rudarje

Ljubljana, 9. julija.

Mlado sokolsko društvo je imelo danes svoj letošnji javni nastop, ki mu je bilo dano posebno socialno obelodetje: Sokoli na Ježici so sklenili, da del čistega dobička poklonijo bednim trboveljskim rudarjem. Tako se je Sokol Ježica prvi odzval plemenitemu apelu Saveza SKJ. Javni nastop se je vršil ob 15.30 na idilničnem senčnem vrtu gostilničarja in župana g. Ivana Ramovža. Prostor je bil lepo okrašen, pri vhodu je vabil ljudi ogromen Vavpotičev plakat, ves vrt je bil pa prepleten z narod-nimi trakovi in zastavicami. Obisk je bil prav zadovoljiv, čeprav je sonce zelo pri-pekalo in so bile množice tudi na Savii n drugod.

Ob zvokih izvrstne železničarske godbe »Sloge« je najprej nastopila moška deca, nato 18 naraščajnikov z zletnimi prostimi vajami. Že ta nastop je vzgal, prav tako pa je občinstvu tudi ugajal ponovni nastop moške in ženske dece z drugimi vajami.

Tretja točka so bile naraščajnice, vaje so izvajale precej dobro. Malčki so nato tekmovali v stafetah, dečki so predajali palice, dečke so tekmovali z žogami. Prav ljubko je bilo to. Sledil je nastop članov, ki jih je bilo 21. Vaje za pokrajinski zlet so absolvirali zelo strumno, da zaslužijo vse priznanje. Zdelo se je, da je mala četa en sam mož. Nato so nastopile članice, javni nastop je bil pa zaključen z orodno telovadbo, pri kateri sta nastopili dve vrsti članov na drogu in na bradji, naraščaj pa s skoki čez konja na šir. Tudi v teh toč-kah je bilo opaziti sadove sistematične sokolske vzgoje. Sokol Ježica krepko in čvr-stno napreduje, za kar gre zasługa pred-vestnu vrlemu starosti bratu Grmeku, mar-jljivemu načelniku Kušarju in načelnici Hauptmanovi. — Po nastopu se je razvila prijetna domača zabava s srečolovom in ša-ljivo pošto, ki je privabila mnogo občin-stva, zlasti še kopalcev s Save. Večer je bil lep in močno živahen.

Mariborski nedeljski dogodki

Maribor, 9. julija.

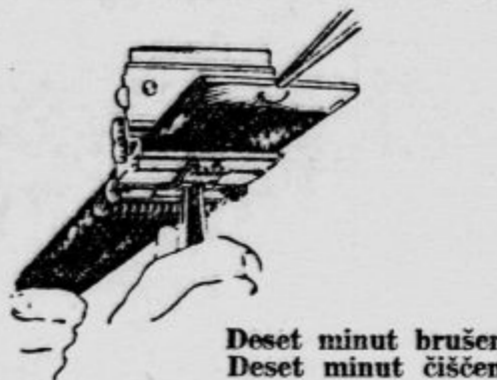
Dočim je še v soboto ponoči deževalo, se je Maribor v nedeljskem jutru zbudil v najlepšem vremenu. Bila je prava in ob-ubrem prva poletna nedelja, ki je zvalila skoraj vse mesto v naravo, da je bil Maribor kakor izumrl.

Sinoči je priredil olomuški pevski zbor »Šestmaka« v kazinski dvorani ob do-brem obisku koncert čških narodnih in umetnih pesmi. Koncert je popolnoma uspel, nastop je bil dovršen in je občin-stvu zelo ugajal.

Danes dopoldne je bil v Mesnem parku promenade koncert, dopoldne so pa Ma-riborčani v velikih gručah ubrali pot na Mariborski otok ter na sokolski pridrivid v Rušah in k Smarjeti ob Pesnici.

Policiji je prijavil tukajšnji urar Josip Petelin, da je pozabil na oknu dvorane ženske prosvetne zveze v Zadružni gospo-darski banki denarnico s 370 Din. Ko je včeraj denarnico pogrešal, se je vrnil tja, kjer pa je ni našel več. — Včeraj popold-ne je nakupoval na Glavnem trgu češnje in gobe Konrad Ruez. Med nakupovanjem je položil na stojnici zavitek s 3 pari ponoše-nih ženskih čevljev in s tremi pari noga-ovic. Ko se je za hip odstranil, mu je nek-do zavoj odnesel. — Med nakupovanjem živil na Glavnem trgu je včeraj dopoldne spreten žepar v veliki gneči segel v žep upravitelju mariborske bolnice Josipu Ste-ganaru in mu izmaknil denarnico s 700 Din.

Predvčerajšnjim si je skušala končati življenje 35letna hišnica Kunigunda T. iz Košakov. Pila je precejšnjo množino ne-kega strupa in se začela zvijati v silnih bolečinah. Reševalci so jo prepeljali v bol-nico, kjer so ji izprali želodec in je že iz-ven nevarnosti. — Od doma je pobegnul 14letni Štefan Lovša, sin zasebnice Mari-je, stanujoče v Dankovi ulici. Kdor bi kaj vedel o fantu, naj to sporoči policiji ali materi.

Deset minut brušenja Deset minut čiščenja

Valet-aparat za britje, jermen za brušenje tudi britvice predstavljata najpopolnejši pribor za britje. Najpopolnejše in najbolj ekonomično britje je z "VALET" Auto Strop Safety Razor

Kako je mislil.

— Moj ubogi mož je umrl kmalu po poroki.

— Revez, se vsaj ni dolgo mučil.

Kočljivo vprašanje.

— Papa, ali so živele za časa Adama in Eva že vse živali, ki žive sedaj?

— Sveda.

— Kaj so pa takrat jedli molj?

Nesreče: V soboto je spodrsnil solastnik tvrdke »Unio« v Trstenjakovi ulici Maks Jerovč tako nesrečno, da si je zlomil des-nico. — Med delom se je nevarno obrazil na desnici 39letni lončar Ivan Roškar iz Gajevecev pri Sv. Marjeti pri Moškancih. — Včeraj je ugriznil pes 18letnega foto-grafskega pomočnika Dušana Volčiča v pa-lec desnice. — Včeraj popoldne si je pre-rezala meso in žile na levi nogi pod kole-renom po nesrečnem naključju 36letna me-sarijeva žena Marija Sagadinova iz Pre-poli. — Včeraj dopoldne so pripeljali iz Ciril-Metodove ulice v bolnico nekega klu-čavničarja, na katerega je padel velik ste-

Primarij dr. L. Ješe

ORDINIRA DO PREKLICA SAMO OB PONEDELJKIH. 8326

Kr. uprava dravske banovine razpisuje na banovinski kmetijski poskusni in kontrolni postaji v Mariboru službo uradniškega pripravnika fitopatologa (glavna predmeta botanika in zoologija) z mesečno plačo Din 1275. Prosilci s praksio iz fitopatologije imajo prednost. Prosilci, ki nimajo te prakse, morajo pa priložiti prošnjam reverz, s katerim se obvezujejo, da si v primeru postavitve pridobe v teku službe to prakso v eni izmed državnih kmetijskih poskusnih in kontrolnih postaj. Prosilci morajo poleg omenjenih pogojev imeti tudi še ostale pogoje za sprejem v državno službo. (§§ 3 in 4 zakon o uradnikih.) Prošnje, opremljene z zahtevanimi dokumen-ti in kolkovane po predpisih, se naj vložijo pri kr. bankski upravi v Ljubljani do 25. julija.

Ljubljana in njene težave

Tam, kjer se mesto še bje z deželo, kjer vlada mir bogatega, z lepimi vilami obdarjenega predmestja, je še majhen košček nekdanje idilje — dolge vasi, čeprav modernizirane.

Prule so to, kjer uživa Ljubljana prav za prav ne preveč zasluženi mir. Vendar človeku je dobro, ko se sprehaja v pruskem miru in občuduje na eni strani božjo naravo, na drugi delo človekovih rok. Sveži vonj zemlje in drevja in tiha gladina temne vode ga spravlja za mestom, da se mu zdi vse prav in lepo.

Še nedavno si je struga Ljubljanice pridobila zgodovinski sloves, ki ga zdaj opeva vselje vseh prebivalcev na levem in desnem bregu. Ljubljana ni takrat prav nikamor tekla, namreč tista, ki napaja strugo iz skrivnostnih podzemeljskih ro-vov mesta. Spomin je res nepozaben. Vo-da je bila temnozelena, ponekod skoro črna, tu pa tam sluzasta, pokrita z neko svetlo-zeleno nesnago, ki je žabam morala biti prav raj. Tiste čase je bil trg z žabjimi kraki nenavadno dobro založen. In vse to bogastvo iz ene same greznice.

Vendar, ko je človek srečno prišel do franciškankega mostu, strmeč v obzidano korito, je navsezadnje le pomislil.

Ljubljana se preraja. Moderna hoče biti. Joj, kako moderna! Ne le da se ob bregovih dviga mogočno, po svojih oblikah tu pa tam egipčanskim stenam svetišče podobno zidovje, ampak prenovljeno bo celo tlo. Povsem v duhu napredujoče tehnike o Ljubljanci odvzeli tračnice in grade naj moderno avtomobilsko cesto, vso be-trinirano, da steece rekta kraških čudes proti širnam kakor po ledu.

V vsakem pogledu se nam obljublja ne-aj veličastnega. V doglednem času bodo vsi betonski, res da malo mračni bregovi vrati oskropljeni za blatom, pogrežajoči se

obdani z zelenim vencem rož in palm in drugim drevjem, ki bodo vse bolj razva-ženemu Ljubljancu nudili najlepša izpre-hajališča.

Tam, kjer bregovi niso do vrha zazidani, od zapornic pred Prulami do Novega trga in od Pogačarjevega trga dalje, bo neza-zidani del brega ograjen z dvojno ograjo, spodnja na beaconskem zidu in zgornja na robu bregov. Vmes pa bo cvetlični vrt, ki bo omiljeval sivo betonsko zidovje in raz-veseljeval lepote in prirode željnega me-ščana.

Vrto bo Ljubljana kmalu izpremenjena v tako in dobi res obraz pravega letovišar-skega mesta. Po tridesetih letih vstaja tu-di Ljubljana iz razvalin. Na delu je 350 ljudi, ki delajo od ranega jutra do poznega večera. Ljubljanska gradbena družba je napela vse sile, da bo delo, ki ga je skoro polna dva meseca ovaralo deževje in po-vodenj, v glavnem že letos dovršeno. Vo-dstvo nadzorstva pri gradbenih delih ima banovinski viši inšpektor g. ing. Petrič. Terensko sekcijo nadzoruje g. ing. Pogač-nik. Vsa dela v Ljubljani pa vodi pri-znani strokovnjak v statiki g. ing. Dim-nik Stanko. Izkop, ki je sprva delal ne malo preglavic, vodi stavbenik g. Hroneh Josip.

Pogled s tromostja v strugo je nadvse zanimiv. Dno Ljubljanice je podobno strahotno razkopanemu mravljišču, iz katerega je noč in dan slišati pesem dela. Stroji brne, krampji in lopate zvne med vzkliki delavcev, groteskno padajočega grušča iz strojev in obupno cvilečimi vagončki ter vprav ubijajoče škripajočimi motornimi vozili, ki vlečejo dolge vrste voz z zemljo iz Ljubljanice tja do Ravniharjeve jame. Za to odvajanje zemlje je na razpolago 140 vozičkov, 5 motorjev z bencinskim pogonom in dve majhni lokomotivi.

Dno je ena sama siva razorana rana, ki

jo preprega okoli 4 km tirov. Delavel, do v mehko ilovico, vihte krampe, zasajajo lo-pate in polnijo vozičke. Vsak dan napol-nijo okrog 800 vozičkov grušča in ilovice, kar da približno 650 kubnih metrov izko-panega dna. Na vsak dolžinski meter 23 metrov široke struge je treba odkopati 65 m³. To delo vrši trenutno 240 delavcev, 140 jih odkopava, 100 pa jih je zaposlenih pri odvažanju. Kakor kaže, bo Ravnihar-jeva jama po končani poglavitvi Ljubljani-ce povsem zasuta. Čakata le še dve tret-ji.

Delo gre zaradi legega vremena vsak dan hitreje od rok. Pa tudi tistih nesrečnih konj, ko so odvažali le po dva vozička iz-kopane zemlje ni več videti. Vendar pa so ti konji v začetku poglabljanja struge bili pravi blagoslov glede škripajočih motorjev. Lepo počasi, s skromno pobešenimi glavami so vlekli vagončke iz struge, malo ovirali mulaste motorje, ali vseeno brez ne-zgode izvršili svoje delo. Vse drugače pa je bilo z bencinskimi motorji, ki bi morali vleči po petnajst, dvajset vozičkov po mne-nju voznikov ali kogarkoli, pa so zaradi tega nenehoma stavkali. Seveda, v veliko zabavo gledalcev in nemajhno jezo delavcev in Lj. gradbene družbe. Mesto petnajstih so zdaj pa zdaj z vprav gigantsko muho odpeljali komaj pet ali šest vozičkov.

No, zabave je bilo nič koliko. Ti motorji so se pričeli šaliti tam pri franciškanem mostu. Svoje delo so pričeli — recimo — z dvanajstim vozički. Začulo se je strahotno cvilenje in škripanje. Za čelo je gledalce obilna zona. Vozički so se zamajali in ste-klji kakor zaprešeni cikvarji ob treh zju-traj — in tresek — vsa vrsta se je na mah ustavila — z enim ponesečencem, ki se je iztiril. Na bregovih smeh, šale, spodaj obup. Vozička ni bilo moči spraviti polnega na tir. Delavci so ga po kratkem ugiba-nju prevrnili in dvignili siromaka praznega. Lopate so iznova zavzemale. Potem je motor spet potegnil. Vseповsod naneto pri-čakanje med peklnskim hrustem.

Eden, dva, trije vozički so zdaj kakor

mlade srne poskočili s tira.

Krik zgoraj, krik spodaj. Delavci hite z drogovi, krampji in lopatami na pomoč. Dvigajo nesrečneže. Zaman. Spet jih je treba zvrniti.

Tako je nazadnje motor le potegnil krva-vo zdecimirano četo opotekajočih se voz. S sedmimi je šlo.

Potem pa je nastopil tisti veliki odmor, ki ga je dalo deževje. Delo gre zdaj res imenitno od rok. Motorji odvažajo po osem, deset vozičkov. Vse je imenitno spočito in spametovano. Človek se je moral pokoriti stroju.

V primeru, da vreme ne bo nagajalo, bo dno kmalu zbetonirano. Na levem bregu st-ojče trije stroji za mešanje betona, ki se počasi pomikajo proti zmajskemu mostu. Na en dolžinski meter struge gre 207 m³ betona v debelini 40 cm. Dosele je zbetoni-ranega dna nad 200 metrov. Torej dobra četrтина. Pri tem delu je zaposlenih 60 de-lavcev. Vsi delavci, kopači in betonisti, de-lajo v dveh skupinah, in sicer prva zjutraj od 4 do opoldan, druga pa ves popoldan do osmih zvečer.

Organizacija dela je vzorna. Slišati pa je nemalo kritike zaradi navpičnih, 5 in pol metrov visokih obrežnih zidov in rav-nega dna, ki je naslonjeno na en meter v strugo molečo nogo obrežnih zidov. To ko-rito potekamčeno v pogledu varnosti res ni nič kaj idealno in bi se ponesečence le težko rešil iz njega. Ta strah pa je upravi-čen je zdaj, ko na bregovih še ni ograje. Pozneje pridejo vpoštev samo navlčan-življenja — tem pa naj bodo strmi, navpi-čni bregovi svarilo.

Vodo, ki jo zapornice in nasip pod fran-čiškanskim mostom zmirno malo propu-ščata, zadržuje v že zbetonirani strugi še en jez iz ilovice, nekako sredi med fran-čiškanskim in zmajskim mostom. Razen tega pa črpa iz za zapornice dotekajočo vo-do črpalka, ki je montirana na levem ob-režnem zidu med doljinim in starim mo-stom. To vodo črpa v levi zbiralni kanal.

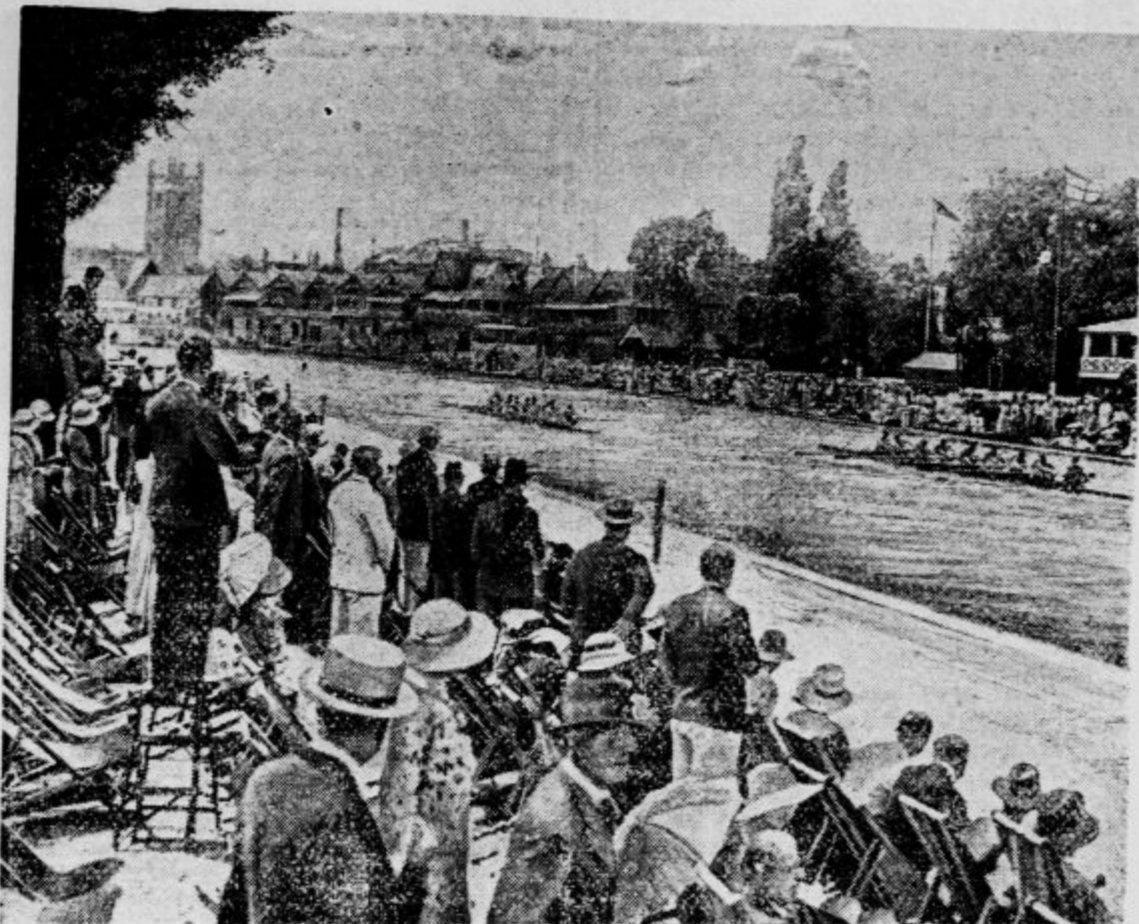
Da pa mesto ne bo trpeelo od smradu, ki nastaja v gornji strugi, bodo jez pod mo-stom zvišali in ta del struge napolnili z vodo in sicer tako visoko, da bo skozi za-časno prebita obrežna zidova pred nasipom sama otekala v obo zbiralna kanala na levem in desnem bregu. Voda se na ta na-čin ne bo mogla usmradi, ker jo bo skozi odprtini odteklo vsako sekundo okoli 300 litrov. Tiste čudovite temnozeleno greznice, ki je dva meseca aprila in maja toliko žab, ne bo več. Prav tako pa se prebivalci od cukrane do Kodeljevega ne bodo nič več pritoževali, da so brez odтока. Količina vode, ki bo tekla pri cukrarni iz obeh zbiralnih kanalov, bo zadoščala za izpla-koavanje struge.

Po vsem tem je upati, da pride Ljublja-nica letošnji zimo že vendar do svoje ve-ljave in da mestu podobno, ki mu gre. Težko delo bo s konglomeratnimi skalami v strugi pred cukrarno. Razbiti jih bo treba s pnevmatičnimi svedri. Ljubljanska grad-bena družba skuša z vsemi razpoložajoci-mi sredstvi delo pospešiti. Brž ko zbe-tonirajo dno do zmajskega mostu, pride v obrat še en stroj za mešanje betona. Na vsakem bregu bosta potem stala dva. Na neroguliranem strmim bregu pa so zgradili strogo rampe, po kateri bodo odvažali iz-kop iz tistega dela struge, ki je brez ob-režnih zidov. Vozičke bo po rampi vlekla in spuščala močna jeklena vrvi, pripeta na elektromotor. S tem bo odvoz izkopane zemlje pospešen že do skrajnosti in bo na-rastel do 1000 vozičkov dnevno. Sedanja odvozna rampe pa opuste, ko prično be-tonirati dno od šentpeterskega mostu dalje do cukrane, odkoder je struga že pogl-obljena.

Tako bo kmalu porušena vsa poezije prenavljajoče se Ljubljana, ki ji je Ljub-ljanica v razvalinah bila verna podoba. Mesto se otrese ene največjih skrbi, prav tako pa tudi Barjanci, ki bodo s pogl-obljeno strugo v mestu rešeni vsaj večjih po-plav.

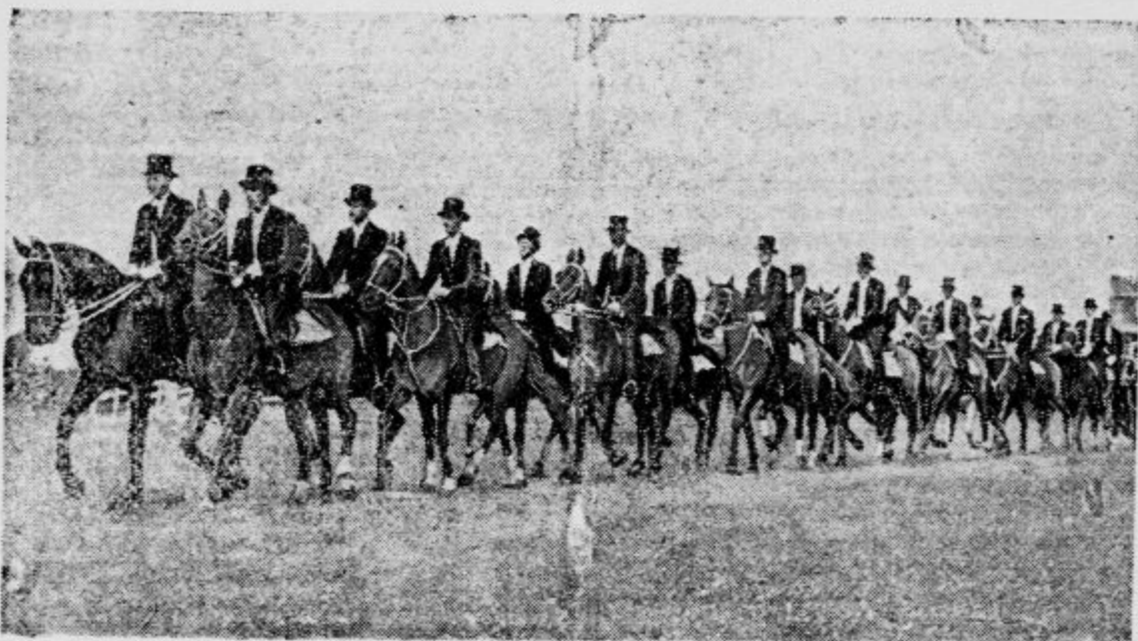
DOGODKI PO ŠIRNEM SVETU

Začetek Henley regate

Pogled na Henley regato, najznamenitejšo na svetu, ki se je zdaj začela na Angliškem. Sedanja je že 95. po številu.

Holandski dijaki na konjih

Pohod akademikov na vsakoletno konjsko dirko v Delftu, kjer je običaj, da morajo nositi vsi udeleženci frak in cilinder

Schmelingova poroka

Malo dekletce častita Schmelingu k njegovi poroki s filmsko igralko Anny Ondra.

SHELL TOX SIGURNA SMRT VSEM INSEKTOM

Josef Niepce

Francoski častnik in litograf, umrl dne 8. julija 1888. Niepce je izumil fotografijo.

Letošnji nagrajenci Francoske akademije

Od zgoraj navzdol: Henri Duvernois, slovitvi novelist in romanopisec, ki je prejel veliko nagrado za literaturo; Roger Chauviré, ki je prejel nagrado za najboljši roman v preteklem letu; Edmond Pilon, ki je prejel nagrado iz ustanove Broquette-Gonin

Opica pred sodniki

Neko veliko filmsko podjetje se je sprlo s krotiteljem živali, čigar opica bi morala nastopiti v nekem filmu, pa je v usodnem trenutku stavkala. Zato je morala pred delovnim sodiščem nastopiti kot »prijaca«.

VSAK NAROČNIK »JUTRA« je zavarovan za 10.000 dinarjev!

Grožnje z atentati na ministra Balba

Minister Balbo se smeji, kakor da ima polet preko Oceana na razstavo v Chicagu že v žepu. Čikaška policija je pa storila vse varnostne ukrepe, da prepreči izpade in atentate na Balba. To se zdi vsekakor potrebno, zakaj italijanska socialistična federacija v Zedinjenih državah je objavila strahovite obtožbe, v katerih očita med drugim: Balbo je sodeloval pri umoru Mateottija. Balbo je ščitil morilce duhovnika Minzonija. Vatikan se je razburjal zaradi umora, toda kmalu nato je sklenil mir z Mussolinijem in kardinal Mundelein bo bral mašo za zaščitnika morilcev. Balbo ima na vesti celo vrsto umorov v ferrarski provinci. Kot terorist je užival tak sloves, da je moral biti odstavljen kot general fašistične milice. Ko je tožil list »Voce Republican«, ki je objavil podrobnosti o njegovem delovanju, je pravdo — izgubil. In to celo v fašistični Italiji! Italijanski socialisti v Zedinjenih državah vodijo silovito propagando zoper Balba, češ da ne morejo dopustiti, da bi baš on zastopal italijanski narod na svobodnih ameriških tleh.

Zaradi vsega tega je italijanski generalni konzulat v Chicagu obvestil policijo še posebej o tem, da prejema številna grozilna pisma iz protifašističnih krogov, ki pravijo, da hočejo uničiti Balbovo eskadrilo, ako se bo drznila pristati na Michiganem jezuru. Policija je zatorej predložila, da eskadra pristane na malem jezuru Geneve, ki je 45

kilometrov oddaljeno od Chicaga in ga bo lažje zavarovati. Balbo je pa brezično javil, da hoče na vsak način pristati na Michiganem jezuru in je prepričan, da bo do 21. julija prav gotovo z vsemi svojimi 24 hidroplani, ki zdaj počivajo v svojem zalivu pri Reykjaviku, preletel Ocean.

Moda zlatih ribic

Zadnja moda elegantnih salonov vrtoglavega Pariza so kristalne oble, ki v njih plavajo zlate ali bolj rečeno rdeče ribice. Parižani menda res nimajo drugega dela, kakor da si izmišljajo razne novotarije in prisdodarije. Moda zlatih ribic se je razširila tako naglo, da so jih vse trgovine, kjer so jih imeli kaj v zalogi, v nekaj dneh razprodale. Da bi mogli zadostiti splošnemu povpraševanju, so morali trgovci naročiti velike množine zlatih ribic v Kaliforniji in Siamu.

Seveda so tudi cene silno poskočile in zdaj plačujejo za siamske rdeče ribice v Parizu že 600 frankov. Seveda bo pa ta val mode kmalu popustil in potem pridejo zlate ribice na jedilne liste boljših restavracij kot zadnja specialiteta.

Razvoj čl. filmske industrije

Praga, 8. julija. d. V zadnjem času se je češkoslovaška filmska produkcija zelo energično razvila, da bi pripravila za prihodnjo sezono čim boljši in bogatejši program. Izdelanih je že 13 novih filmov, 6 pa jih bo kmalu dovršenih, dočim bodo v kratkem pričeli izdelovati 10 novih filmov. Zato je pričakovati, da bo ob pričetku sezone na razpolgo 29 novih filmov češkoslovaškega porekla za premijere v kinematografih. To število bo po dosedanjih računih popolnoma zadostovalo za izpolnitev programov do Božiča in če se bo delo nadaljevalo v dosedanjem obsegu, bo češkoslovaška filmska produkcija tudi v prihodnjem letu igrala važno vlogo. Za leto

sezono računajo potrebo približno 150 filmov. Ako se vračunajo že pred počitnicami izdelani filmi, bi mogla češkoslovaška proizvodnja sodelovati v bodoči sezoni s 60 filmi, dočim bi bil potreben uvoz 90 filmov iz Nemčije, Poljske, Francije in Anglije. Zaradi povečane domače produkcije bo mogoče uvažati iz inozemstva samo najboljše filme in ne kakor doslej brez izbire filme, ki imajo samo blesteče naslove.

Julijano možijo ...

Bolj in bolj se širijo »govorice«, da se bo nizozemska princesa Julijana zaročila z angleškim princem Jurjem. Koliko je na tem resnice, je dvorska skrivnost. Dejstvo je samo, da biva princesa Julijana že nekaj dni v Londonu, kjer jo je fotograf ujel v spremstvu grofice Athlone.

Spomenik mašin kolporterjem

Mali kričavi poučeni razprodajalec novin v Braziliji so lahko ponosni: v eni največjih ulic v Rio de Janeiru je bil nedavno odkrit spomenik s kipom malega kolporterja, prvi na svetu. Fantič na spomeniku ima na glavi veliki mehški sombrero, v obrazu pa izraz vzklikanja: »Poslednje novice! ...«

Polet zakoncev Mollison

Zakonca Mollison čakata v južnem Walesu na ugodno vreme za veliki oceanski polet. Njuno letalo »Seafarer«, ki je pri prvem startu odpovedalo, je temeljito popravljeno.

Likovič Joža:
Črešnjica Marija
 Vi niste poznali neke drobne deklice Marije. Črešnjica Marija smo ji rekli. Bog ve, zakaj smo se tako pristržno navezali na njo. Ali nas je pritegnila s svojim zvonkim glasom, ali jo je napravljala mično in prikupno njena zibajoča se hoja, ali pa se je odražalo v Marijinih jasnih očeh nekaj nedopovedljivega, vprašanj in skrivnosti polnega, pred čemer se umaknejo celo modrijani in zapro puste knjige. Kakorkoli! Črešnjica Marija je bila naša.

Nekoč smo se napravili čez Golovec na Orle. Zbrala se je mlada družba, nežna srca in tople dlani. Vsi brez skrbi in težav, še sence ni bilo za nami, sonce jo je odpodilo. Tudi Marija je bila med dekleti, na prsih je imela pripeto živoroče pentljo, veter se je poigraval z mehko svilno. Ničesar zanimivega ali pravičnega se ni pripetilo na tem izprehodu. Saj ne bi hotel pričenjati pozebljene zgodbe, ki diši po majskih večerih; vendar bi se rad spomnil tega poznopomladanskega popoldneva prav sedaj, ko se poslavlja pomlad in prihaja cvetje... Koncem karlovškega mostu smo se sešli, si podali roke in izbrali pot,

ki vodi čez strmec na Golovec in dalje. Pod bregom je drhtela železna kača, Ljubljana se ni ganila v prekopu, zatornice so ovirale njen prosti tek. Vedno bolj smo tonili v gosto zelen gozda, še smo čuli drdranje električne železnice, nekje so trobili vojaki, nejasen šum je pljuskal z mestnih ulic. Končno nas je zajela vedra narava. Dekleta so bila vesela, prijeten vetrič je kodral njihove lase, se zapletal v lahna krila in gubal robove belih jopic. Mladost in pesem!

Marija je šlo poleg mene, malce zapopla in skoraj v zadregi. Spočetka smo govorili vse vprek, šalili smo se, trgali resje in peli. Pozneje se je vsak približal svojemu dekletu; kljub splošnemu veselju in odkritemu prijateljstvu je ostalo še nekaj neizgovorjenega, kar občuti le srce in more zaupati le eni duši. Vendar nisem mogel ničesar povedati Mariji, ki je plavalna vsa bela in lahka poleg mene. Rad bi navezal besede, polne lepih slutenj in razkošnih obetov. Toda vsak poskus se je zrušil, prijetna zadrega je rastle, zdelo se mi je, da postajam plašen in dolgočasen. Nekaj sva si gotovo dopovedovala, morda je bilo to povsem vsakdanje in šolarsko tolmachenje vtisov, ki jih je ustvarjala samo-svoja narava. Danes pomnim le to, da so minile tiste ure kakor bežen trenu-

tek, ko se poslednjikrat razbistri večerna zarja, nato pa presahne kakor zlat usmev sredi vesoljstva; vidim samo še Marijin obraz in žametni lesk razpuščenih las.

Sredi popoldneva, ko se oglašajo soseseke čričkov najživahneje in tako nemoteno, smo dospeli do vasi. Rdeča streha se je zasmejala izza goste zelenine, čudovita domačnost nas je objela; še psček, ki se je sončil za bližnjim kozolcem, nam je prijateljsko primahljal naproti ter se vsakemu dobrikal. Spustili smo se po bregu pod vas, ki je čemela v nedeljski tišini. Okna so bila večinoma zastrta z rdečimi zavesami, lepe kite rožmarinov so opozarjale fantje na domača dekleta, dobrovoljen očanec je dremal pri zibel, v kateri se je kobacal rdečičen vnuk. Skoraj si nismo upali motiti nedeljske ubranosti! Črešnje so žarele v bregovih, beli oblaki so se kopičili izza savskih hribov, kostanj se je pripravil, da požene bledurumeno cvetje, ki daje tisti težki, po trohnobi zadržajoči duh. Sparjeno resje je dehtelo, čebele so se trudile z nabiranjem medu. Vse se je odzivalo, najmanjša bilka ni hotela ostati neopažena. Bronasti bratje v stolpih Device Marije v Polju so se neprestano trkali na orjaška prsa, pri podružnici sv. Lenarta se je ogla-

šal samček. Še naprej se je porajal brezimni spev, v katerem so se prelivali utripi polja, žit in sonca.

Gosto črešnjevo drevje je dajalo lepo senco. Prijazen kmet je bil vesel naše družbe, za mal denar nam je dovolil, da smemo natrgati košarico črešenj. Dekleta so sedla v travo in čebljala. Mi smo se porazgubili po nizkem vejevju in začeli zobati sladko in sočno sadje. Za zabavo smo spuščali črešnje med dekleta, ki so se trgala za nje. Koliko skromnega veselja smo našli v tem! Kamor sem se ozrl, povsod smeh in sonce. V belih oblakih, ki so tiščali lica h goram, med lastavkami, ki so se smukale nad gosto travo, v črešnjah, v naših srecih, povsod, ah, povsod... S polnim koškom smo posedli med dekleta in se skupno radovali. Najprej smo odbrali »cingelce«, tako smo rekli srčastim črešnjam, ki so imele pecije še zračene. Vsa »cingelca« je imel po tri, štiri črešnje. Z njimi smo okitili dekleta, njihove slamnike, trakove in lase. Nekaterim smo jih navezali okoli pasu, druge so si jih dale med prste. Vse so napravljali »cingelci« tako mične in ljubke, tako sem včasih videl na starinskih podobah deklice s črešnjami v ustnicah ali za pasom. Toda najlepša je bila Marija, črešnjica med črešnjami. Vsem je ugajala, posledaj smo jo klicali:

»Črešnjica Marija.«

Nataknil sem ji »cingelce« na ušesa, v uhane, za glavnik, vrh gostega pramena las, v rdečo pentljo na prsih... In potem smo se zrl in smejali. Beli oblaki so se trgali, božja milost se je sekla med njimi in delila drobtine sreče. Tako je minil ta poznopomladanski popoldan. Pod večer smo se odpravili nazaj v mesto. Z Marijo sva šla zadnja. Na razpotju sva se še enkrat ozrla nazaj. Družba se je izgubila za ovinkom. Trudna ptica se je spustila v gosto mrežje in poiskala varnejši koteček. V daljavi so razkazovale planine kras svojih belih ledij. Skrivaj sem se ozrl na Marijo, ki je iskala detelice. Nad ozkim glavnikom, čigar rob je bil posejan s steklenimi biseri, je še vedno visel »cingelček« z dvema srčastima črešnjama. Kadar je trenila z glavjo, sta srčici zdriknili nizdol, se zakopali med pramene las, pa zopet nagajivo zablesteli. Nehote sem se lahko dotaknil njenih toplih lehti in jo prijel za roke. Zdrznila se je in me

Sportna nedelja

... brez sporeda

Včerašnja sportna kronika je v splošnem precej borna — Dogodek dneva sta bili dve tekmi za srednjeevropski pokal, v katerih sta zmagači Austria in Ambrosiana

Ljubljana, 9. julija.

Današnja nedelja v ljubljanskem sportu spada med one redke, ki nima nobenega sporeda. Nogometaši se v umaknih pekočem soncu v vodo (razen Igašev, ki se morajo tudi zdaj pripravljati za težke naloge v drugem delu prvenstva), plavalci — razen elite Ilirijankih, ki so se šli pomerit s susaško Viktorijo — so komaj prišli v svoj element in še niso dovolj v treningu za konkurenčne nastope. Ljubitelj ostalih panog pa spričo krasnega vremena, ki se je obetalo že med tednom, za danes niso tvegali nobene večje prireditve, ker bi nabrže ne bila posebej obiskana. Tako je prišlo, da je današnja sportna kronika v Ljubljani prazna!

V ostalem pa se z bogatejšim sporedom ne morelo pohvaliti nikjer drugod. V Zagrebu se je vršilo lahkoatletsko tekmovanje za poedince, od katerem pa do ure še nismo mogli zbrati preglednih podatkov. Važni sta bili dve z napetostjo pričakovani tekmi za srednjeevropski pokal na Dunaju in v Milanu. Med tem ko je Austria na svojih tleh odpravila Italijane z razmeroma visokim razmerjem 3:0, je morala Sparta na vročih italijanskih tleh proti Ambrosiani pustiti obe točki in vzeti s seboj še precej neprijetno razliko golov.

Tekmi za srednjeevropski pokal

Austria : Juventus 3:0 (1:0)

Dunaj, 9. julija.

Pred 49.000 gledalci se je odigrala danes prva tekma v drugem kolu srednjeevro-

skih pokalnih tekem med Avstrijo in Juventusom. Obe moštvi sta bili precej enakovredni, predvsem pa sta imeli obe moštvi zelo močno obrambo. Napadalna vrsta Avstrijcev se je mogla pod osebnim vodstvom Sindelafa uveljaviti bolj uspešno in je tudi dosegla tri zaslužene gole. Pred odmorom je že v 3. min. dosegel vodstvo Sindelaf, po odmoru pa je v 6. min. povisil Viertl na 2:0, 2 min. pred koncem pa je Spechtl postavil končni rezultat. V ostalem je Spechtl tik pred koncem prvega polčasa zastrelil enajstmetrovko.

Ambrosiana : Sparta 4:1 (4:0)

Milan, 9. julija.

Pred 25.000 gledalci je danes Ambrosiana v prvi tekmi drugega kola za srednjeevropski pokal slavila visoko zmago nad praško Sparto. V prvi polovici igre so bili Italijani absolutni gospodarji na polju in je njihova obramba preprečila sploh vsako akcijo nasprotnika. Italijanski napadaleci so pokazali krasno kombinacijsko igrino in z vseh razdalj ostro streljali na vrata. Češkoslovaška obramba je imela ogromno šlo. V 17. min. je moral zaradi poškodbe izstopiti Levratto, tako da je Ambrosiana do konca polčasa igrala samo z 10 možmi. Pray v tem času pa so bili Italijani najbolj v promoci in so zabil v 36., 40. in 43. min. tri gole, medtem ko je prvega zabil Levratto že v 8. min. Po odmoru je Sparta nastopila kot spremljena. Igralci so nastopili mnogo ostreje, vendar so ostali pred nasprotnikovim golom preveč neodločni. Njihov uspeh je bil ta, da so onemogočili delo italijanskega napada, ki ni mogel doseči nobenega gola več. Časni gol za Sparto je zabil Nejedly v 29. min. drugega polčasa.

Tekmo je sodil dunajski sodnik Mies odlično.

Ljubljana : Zagreb v Beogradu. Zahteval je brzajovni odgovor Ljubljane, ki ga je še isti dan dobil.

Sedaj pride že omenjena tretja izjava g. Boranića! Zapisnik 27. seje JLAS z dne 5. julija: Pod naslovom: »Komitet Beograd. U pogledu dvomatcha Zagreb:Beograd. g. Boranić izjavlja kao kapetan zagrebačke momčadi, da zagrebački klubovi pristaju da gornji postavi momčad kakogod želi i ako se prvobitno smatralo, da momčad Beograd nije jednaka momčadi prestolnice, u koju spada Pančevo. Gleda event. tromatcha Beograd : Zagreb:Ljubljana isti izjavljuju u ime zagrebačkih klubova, da na to ne pristaju.«

Stavljamo savezu naslednja vprašanja:

1. Ali je ta odklonitev zagrebskih klubov v interesu jugoslovenske lahke atletike?

2. Ali savez nima nobenega vpliva na zagrebske klube?

3. Ali je savezu znano, da ne bi name-ravani tromatch obremenili niti za paro (vsaj glede sodelovanja Ljubljane ne) blagaj zagrebskih klubov kakor tudi njegove?

4. Kaj je z mednarodnim dvomatchem, ki je objavljen Ljubljani?!

Ko bomo dobili odgovore na ta vprašanja, bomo odgovorili g. Boraniću na izvajanja o superiornosti v lahki atletiki, o njegovih razlagah nepravilnosti pri tekmovanjih v Ljubljani in pa o tromatchu Beograd:Ljubljana:Zagreb, kolikor bi ta tromatch (če se posreči izvedba) še sam ne dal zadovoljivega odgovora!

S. S. in F. G.

Plavanje Dvmatch Viktorija - Ilirija na Sušaku

Sušak, 9. julija.

Včeraj, v soboto, se je odigrala na Sušaku plavalna in waterpolo tekma med ljubljansko Ilirijo in susaško Viktorijo. Prireditve je bila za uspeh razsveteljav, ki je vršila zvečer pri umetni razsvetljavi in je zato privabila rekordno število gledalcev. Ilirija je zmagala v plavanju, izgubila pa je waterpolo, to pa v okoliščinah, ki jih ne moremo zamolčati in se povrnemo nanje pozneje.

Rezultati v plavanju so bili naslednji:

100 m prosto: 1. Fritsch (V) 1:03.2; 2. Golob (V) 1:07.4; 3. Mini (V) 1:07.6; 4. Lavrenčić (V) 1:08.8. Fritschev čas je izenačen državni rekord.

100 m hrbtno: 1. Marčeta (V) 1:18; 2. Zirovnik (V) 1:18; 3. Zicherl (V) 1:28; 4. Skopil (V) 1:31. Zirovnik je izgubil tekmo le zaradi nesrečnega slučaja. Faktično je bil za glavo pred Marčeto, ki je plaval hrbtni crawl in je tako mogel z eno roko doseči cilj prej od Zirovnika, ki se je moral zaradi svojega stila cilja dotakniti z obema rokama.

200 m prsno: 1. Grkinić (V) 3:04; 2. Hribar (V) 3:06; 3. Jamnik (V) 3:19; 4. Vesel-nović (V) 3:28. Hribar se je izborno držal državnega reprezentanta Grkinića in je podlegel le za udarec roke. Oba sta plavala bolje od drž. rekorda.

400 m prosto: 1. Mini (V) 5:15; 2. Michalek (V) 5:37.6; 3. Jesih (V) 5:42.7; 4. Rajković (V) Minijev čas je boljši od rekorda, da Michaleka pa je njegov rezultat kar najstarejši.

5x50 m prosto: 1. Ilirija v postavi: Lavrenčić, Svetek, Zicherl, Petrovič, Fritsch 2:23.6; 2. Viktorija (Golob, Arčanin, Marčeta, Mini I., Mini II.) 2:25. Ilirijani so dali iz sebe vse ter zmagali v času, ki je za celi 2 sekundi boljši od drž. rekorda. Povprečni čas 28.6!

Nato se je vršila waterpolo tekma, v kateri je nastopila Ilirija v postavi Ilovar, Turnsek, Jamnik, Fritsch, Michalek, Fux, Jesih; Viktorija pa v postavi Matković II., Polič, Seiler, Matković I., Marčeta, Grkinić, Mini II. Sodil je Szabo, madžarski trener Viktorije.

Viktorija energično prične in že v 2. minuti doseže vodilni gol iz prostega strela. Ilirija odgovarja, v 4. min. izenači Fritsch po lepi kombinaciji. Igra valovi pred Viktorijinim golom, Turnsek parkrat ostro strelja, pa vse preko gola. V 9. min. Fritsch nenadno strelja iz srede-igrišča in zoga je v mreži. Po izključitvi Jesiha Viktorija izenači. Onazi se njena ostra igra. Jamnik je večkrat ostro »foulan«, onesvečenega odneso iz vode, vendar sodnik igre ne prekine prej, dokler Viktorija ne doseže vodilnega gola. Takoj nato polčas.

Kmalu po pričetku drugega polčasa neumnost izključitev Ilirijanskega vratarja in Viktorija strelja 4metrovko v prazen

gol! Aplavz!! 4 : 2 za Viktorijo, ki igra vedno ostreje in doseže proti deprimiranim Ilirijanom še peti in zadnji gol. Končni rezultat 5 : 2 za Viktorijo.

Pred tekmovanjem

za državno prvenstvo v kajaku

V nedeljo, dne 16. julija ob 14.30 se bo vršila velika vodna tekma na Savi med postajama Savo in Hrastnikom, na kateri sodelujejo naši najboljši kajakaši (zložnikarji). Tekma bo za državno prvenstvo, pa je sploh prva te vrste v naši državi.

Tekmo sta razpisala Kajak kluba iz Zagreba in Ljubljane, nad to kajak regato je prevzel pokroviteljstvo ban dravske banovine g. dr. Marušić Drago in tako dal svoje visoko priznanje temu lepemu sportu, kakor tudi poudaril pomen sporta samega in tekmovanja na divjih vodah.

Začetek tekme na 18 km dolgi vozni progi bo točno ob 14.30 s startom poleg broda pri vasi Savi in ciljem pri brodu v Hrastniku. Colni bodo startali po vrstnem redu izžrebanih števk v razmahu po pet minut. Tekmovanje se bo vršilo v dveh kategorijah, in sicer z enosedeljniki in dvo-sedežniki. Pravico do udeležbe imajo vsi člani kajak klubov, veslaški in drugih sportnih društev, ki imajo prijavljeno svojo kajak sekcijo.

Vso progjo je treba voziti brez prtljage, brez krmila in brez postanka, prvenstvo pa dobi oni, ki prevozi progjo v najkrajšem času. Če se bo za posamezno kategorijo prijavil le en tekmovalec, dobi prvenstvo in nagrado, pri treh udeležencih iste kategorije bosta podeljeni dve nagradi, pri petih udeležencih pa tri. Vsi te-

kmovalci morajo voziti pod zastavo svojega kluba. Vsak tekmovalec vzavi na svojo odgovornost.

Brzico pri Prusniku pod Zagorjem je treba voziti v začetku po desni strani reke s prehodom na levo stran, torej po glavni strugi. V primeru, da bi vozil tekmovalec vsu brzico po desni strani po kanalu, se mu približe k doseženemu času 7 minut. Brzico pri tuncu nad Hrastnikom pa je treba voziti po levi strani reke, po glavni strugi. V primeru, da bi vozil tekmovalec po desnem kanalu, se mu približe k doseženemu času 3 minute.

Prijave je treba vlagati pisмено pri društvenem tajniku v trgovini Kolb-Predalič, Ljubljana, Selenburgova ulica 6. Prijavnine ni nobene.

Za občinstvo, ki bi si želelo ogledati to zanimivo sportno prireditev, je najugodnejše, da se odpelje ob 13.55 iz Ljubljane do Zagorja, ter nato pod gradom Prusnikom prisostuje tekmi v njenem najzanimivejšem delu. Povratek v Ljubljano je najugodnejši z večernim vlakom.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes od 17.30 strogo obovzet trening za lizino moštvo. Ob 20.30 seja sekcjskega odbora pri Slamiču.

ASK Primorje (Lahkoatletška sekcija). Obvezne treninge bo ta teden danes, v sredo in petek od 17.30 dalje predvsem za naslednje atlete: Kovačić A., Gaberšek, Korče, Zorja F. in A., Slanar, Putinja, Slanina, Slamič Jur., Gašnerič, Cerar V. in Čurda. Zunanji atleti, zlasti Krevs, Perpar, Marek, Žgur, Kovačić L., Goršek, Srakar, Grad, Cerar S. in Skok naj redno in resno trenirajo. Trener.

Zbor bojnikov na žalostni gori

Zbralo se je okrog 1000 ljudi, ki so manifestirali za ohranitev miru, za socialno pravičnost in za složno delo v dobrobit domovine

Mokronog, 9. julija.

Na pobudo osrednjega odbora Zveze bojnikov v Ljubljani se je tudi v Mokronogu osnovala organizacija bivših vojakov iz svetovne vojne. Za to priliko je Zveza bojnikov sklicala k znani božji poti na Žalostni gori pri Mokronogu bojniški tabor in je organizirala tudi poseben vlak iz Ljubljane, ki je vozil namesto običajnega nedeljskega izletniškega vlaka v Belo Krajino. Vlak je pripeljal v Mokronog nad 400 potnikov. Mokronog, ki je bil ves v zastavah, je došlo goste svečano sprejel. Pred kolodvorom je bil postavljen slavolok in tam je goste pozdravil domači župan gosp. Ivan Deu, za pozdrav pa se mu je zahvalil podpredsednik Zveze bojnikov g. Ivan Marinko. V imenu ženstva je pozdravila bojevnike učiteljica ga. Beljakova. Gostje in domačini so krenili v trg v povorki, ki so ji bili na čelu konjeniki, kolesarji in godba. V trgu je bil drug sprejem, ki so se ga udeležili tudi gasilci in deputacija Sokolstva, dočim so žene in dekleta goste obdarile s šopki.

V Majcenovi gostilni je bila kratka ustanovna skupščina mokronoške krajevne organizacije bojnikov. Za predsednika je bil izvoljen g. Aleksander Majcen. Po obnem zboru so zunanji udeleženci in domačini krenili in dolgem sprevodu na Žalostno goro, kjer je bilo že tudi precej ljudi, tako da se je skupne slušbe božje in zborovanja udeležilo okrog tisoč ljudi, večinoma moški in fantov. Zborovalce je pozdravil domači župnik g. Henrik Kukovič, nakar je duhovni svetnik g. Azman pridigoval in nato maševal. Pri maši sta svirali godbi iz Vnanjih Goric in Kresnic.

Po končani službi božji je predsednik novo ustanovljene krajevne organizacije v Mokronogu g. Majcen s kratkim nagovorom pozdravil bojevnike in druge goste, zlasti g. bana dr. Marušića in ljubljanskega župana dr. Pica, ki sta se pripeljala na zborovanje z avtomobilom, ter sreskega načelnika dr. Čuša in funkcionarje osrednjega odbora Zveze bojnikov. Na njegov predlog je bila odloščena Nj. Vel. kralju udarostna brzajavka naslednje vsebine:

»Na taboru v Mokronogu zbrana velika množica bojnikov izraža vam in Vašem kraljevskemu domu svojo nemajno udanost in zvestobo.«

Odposlana je bila tudi pozdravna brzajavka bolnemu predsedniku Zveze generalu Rudolfu Maistru.

Nato je povzel besedo ban g. dr. Marušić, ki je pozdravil in naglasil, da so bojevniki nosilci ideje miru in narodne sloge. Pozval jih je, naj v tem pravcu poglobe svoje delo in kot njegovi sodelavci in somišljeniki z vsemi silami sodelujejo za uresničenje tega velikega cilja, ki je tudi cilj našega prvega bojnika Nj. Vel. kralja.

Ljubljanski župan g. dr. Pac je pozdravil tabor v imenu rezervnih oficirjev ter naglasil, da je napolnil čas, da bojevniki skupno z drugimi dobromišlečimi elementi najdejo zlato srednjo pot med škodljivim kapitalizmom in pogubnim komunizmom.

V imenu dolenskega društva »Krke« je pozdravil zborovanje predsednik osrednjega odbora dr. Milan Perko, za skupino bojnikov Ljubljana-Moste g. Zupančič, za Trbovlje g. Miklavčič, v imenu dobrovoljcev predsedstvenih tajnik ljubljanskega župana g. Fabjančič, v imenu mokronoškega Sokola starešina g. Herbst.

Zadnja dva govornika sta bila tajnik osrednjega odbora g. Ivan Rozina in poslededeči podpredsednik g. Marinko, ki je s posebnim poudarkom izjavil, da Zveza bojnikov ni politična organizacija, marveč da hoče kot nepolitična združitev moški in fantov, ki so preživeli gorje svetovne vojne, upreti vse moči v to, da se izboljšajo življenjske razmere našega prebivalstva. Omenil je tudi, kako se je v zadnjem času ojačala mednarodna situacija Jugoslavije in je predlagal, da se pošlje pozdravna brzajavka tudi zunanjemu ministru g. Jevtiču.

Zborovanje je zaključila godba z državnim himno mokronoški pevci pa so zapeli »Morje Adrijansko«.

Vse zborovanje je prenašala ljubljanska radio postaja. Poštna uprava je našla v to svrhu napeljava čez 600 m dolgi telefonski vod in zažalostne gorje do Mokronoga. Popoldne je bila v Mokronogu velika ljudska veselica, na kateri je pri plesu prišla tudi mladina na svoj račun in ki je potekla v najlepšem razpoloženju. Izletniki iz Ljubljane so se proti večeru vrnili s posebnim vlakom.

Negotinski vampir

Beograd, 9. julija.

Iz Negotina poročajo, da so te dni odkrili grad zločin, ki v mnogih pogledih spominja na zločine düsseldorfskega vampirja Kürtena. Policija je aretirala 50letnega Mitana Jovanovića, predajalca čevabčičev. Njegova poslednja žrtve je bila neka šletna devojčica iz ugledne negotinske trgovske družine.

Milan Jovanović je privabil k sebi mla dekleta s čokolado, sladkorčki in drugimi darili. Kaj vse je z njimi počel, bo dognala natančna preiskava. Najzanimivejša pa je, da je svojim žrtvam vedno strogo naročal, naj ponovno pridejo in devojčice so res ubogale kakor hipnotizirane, ne da bi mislile na mučenje, ki jih je čakalo pri njihovem »dobrem stricu«. Od Kürtena in ostalih sličnih zločincev je bil v toliko božsi, da jih ni umoril, ali zato jih je okužil. Medtem ko je zločinec v preiskovalnem zaporu, se pričakujejo še različna odkritja o njegovem početju.

Najstarejša v Jugoslaviji

Zemun, 9. julija.

V sremski vasi Dobanovcih, nedaleč od Zemuna govore ljudje zadnji čas samo o starti Dragi Taticevi, ki šteje 112 let, a hoče živeti še precejšnje dobo. Rodila se je leta 1821, poročila pa v vlnarnem l. 1848. Ko je nedavno počela svojo pravnikinjo, je dala pozvati k sebi kapelnika vsake godbe in se je pogodila z njim, da ji mora, kadar bo umrla, ves dan igrati godba. Vaščani so popri smatrali staro za veliko revno, zdaj se je pa izkazalo, da je zelo bogata, saj je takoj izplačala kapelniku lepo vsoto in nato shranila cel šop tisočakov za nedrje. Iz Zemuna je pripeljala krasen spomenik, na katerem je stoji zapisano da »Tukaj počiva Draga Taticeva, rojena 1821., manjka pa samo še letnica smrti. Prepričana je, da bo živela še preko 1940. Starša je izredno krepka za svoja leta.

Velike povodnji na Madžarskem

Ungvar, 9. julija. d. Tisa je prestopila bregove ter povzročila velika opustošenja v okolici Sevjessa in ob vnožju Karpatov. Skoro vsa letošnja žetev je uničena. 60 kmetskih družin so morali evakuirati in mnogi kraji so bili večinoma odrezani od ostalega sveta. Voda je porušila pet hiš, k sreči pa ni bilo človeških žrtev. Ker deževje še vedno traja, se boje, da bo voda še naraščala.

Drzen rop v newyorški banki

Newyork, 9. julija. d. V podružnici Corn Exchange banke v zgornjem Broadwayu je bil včeraj izvršen senzacionalen rop. Pet razbojnikov, oblečenih v policijske uniforme, je prisililo nameščence podružnice da so zapustili blagajniške prostore, nakar so odnesli iz blagajne približno 30.900 dolarjev in pobegnili v avtomobilu.

Alice (Texas), 9. julija. AA. Policijske oblasti so našle bančnika Johna Factorja, ki so ga te dni ugrabili gangsterji. Zanimivo je, da zahteva angleška vlada Factorjevo izročitev.

Vremenske katastrofe v Ameriki

Mexico, 9. julija. n. V državi Tamaulipas je divjal silen orkan, med katerim se je ponesrečilo do smrti 15 ljudi. Mnogo vasi je vihar izravnal s površino zemlje. V kraju Reinosi je 10 ljudi utonilo.

Newyork, 9. julija. n. V mestecu Borsonu v državi Coloradu je zastajalo silno neurje. Ker se je utrgal tudi oblak, je utonilo 10 ljudi.

Trboveljskim rojakom v Ljubljani

Drevi ob 20. uri se bo v Prešernovi sobi pri Novem svetu na Gosposvetaki cesti vršil nujen sestanek vseh v Ljubljani živčih Trboveljcev z dnevnim redom: Ustanovitev akcijskega odbora za pomoč gluhočujni rudarjem. Vabljeni so prav vsi, tudi vsi oni, ki jih v naglici ni bilo mogoče posebej obvestiti. Enako dobrodošli so, kar se samo ob sebi razume, tudi vsi Zagorjani in Hrastničani. Zaveva je resna in nuna gotovo nihče ne bo izostal.

smehlja je vprašala:

»Zakaj me zrete? Nočete poiskati za me štiriperesne deteljice...«

Hipoma sem postal zmuden. Tiste drobne gube kraj znicen, utrip poznega sončnega žarka v njenih očeh, dvojje črešenj v lasih, opojni dih njenega telesa... Še sem se obotavljal in nerazločno jeelial:

»Črešnjava Marija.«

Tedaj je oster klic presekal blagodejno tišino; preveč sva zaostala, pogršili so naju. Marija se je zasmejala in stekla na cesto, sanje so minile, zakril sem si obraz. Nikoli več se ni povrnil tak trenutek! Ta ljubezen ni bila dražljiv občutek, tisto, kar bi mogel navezati na to, tisočkrat izgovorjeno, nikdar pozabljeno besedo, je bil morda le neznan utrip dveh plahih src, ki sta zaslužili milo zarjo, morda jih usmev, kakor ga opaziš na ustnicah deklice v beli pravljici, ali bežen pogled...

Na noč smo se vrnili v mesto, prevzeti lenote in zlate zarje, ki se je razlila preko stvarstva. Pred karlovčkim mostom smo pozobali poslednje črešnje, ki smo jih prinesli s seboj. Ostala je samo še ena... Črešnjava Marija.

Zadnjič sem se po dolgem času zopet napotil na Orle. Tam je ostalo še vse tako kakor nekdanje dni. Sonce, zlati brat vsemira, brkaste nitnice ob poti, razdrti bregovi, grbaste korenine, ki preprežajo

in zapirajo pot, skriti koščki košenin, kostanji s svojim težkim duhom... Spotoma sem srečeval dekleta, večinoma študentke v drobno nabranih krilih, razigrane mladeniče, starke, ki so nabirale suhljad. Družine čebel so se spuščale na pašo, ptičji spevi so se vrstili z brega v breg. Beli oblački so kineli nad Barjem, vse se je razodevalo kakor nekdanje čase, ko se je usmilil Bog naše mladosti ter razodel našim srcem lepoto in ljubezen, ono ljubezen, ki ne trpi in ne pozna prevare... Veter je bil zopet poln tistih vonjav, ki se dvigajo s svetlih poljan; ozračje je zaudarjalo nekoliko po medeni sladkobi, malo po prihkosti, vmes se je kralo nekaj svežosti, ki prihaja od trav in mladega zelenja. Zopet so se zablestela izza mehke zelenine jablan in brajrd rdeča ostrešja male vasice; tiste vrste črešeni so že čakale, zelena trata je samevala. Rožmarin pri oni hiši, pod katero smo nekoč zohali črešnje, se je ponušil, nekje je pokrašljeval nadložno očanec.

Spustil sem se v travo in premišljeval. Ko sem tako sanjaril in prisluškoval jasnim zvokom in šenetom, relemu zibanju bilk, nečetim odzivom žužkov, sem se spomnil Marije in tistega parobka nad notjo, kjer eva iskala deteljičo s štirimi peresi. Kaj je ostalo meni? Morda zlat medaljonek za ljubimih obrazom, ali objubljena beseda! Tovariši

so se razšli, dekleta so našla pot v svet, nekatere vodijo že otroke v tirovski park. Kakor da samo meni ni vrezal čas bolečnih gub! Večerni zvon me je prebudil iz razmišljanja, temena oblakovi so žarela kakor zlat podnočnik, na katerega bo stopil Bog s svojega prestola in odmeril zvezdam nočno pot, človeškim srcem pa mir in hlad. Ozrl sem se okoli, bil sem žalosten in sam. S težavo sem se dvignil in napotil proti mestu kakor stavec brez ciljev...

Črešnjava Marija! Ah, saj to so te sanje minulih pomladi, zvezde in želje pozabljenega srca, medaljonek brez slike.

